

"ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

Ἄριθ. 30	7 Ἰουνίου 1978	Γραφεῖα : Ὀδὸς Ἀκαδημίας 64 - Τ. 143 Τηλ. 32.48.202 — 65.11.669
----------	----------------	--

ΤΕΥΧΟΣ ΑΡΙΘ. 30 - ΑΘΗΝΑΙ 1978

"ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

Άριθ. 30

7 Ιουνίου 1978

Γραφεῖα : Ὀδὸς Ἀκαδημίας 64 - Τ. 143
Τηλ. 32.48.202 — 65.11.669

"ΗΠΕΙΡΟΥ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ,"

ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἐταιρεία διοργανώνει γιὰ τὰ Μέλη καὶ τοὺς Φίλους τῆς μεγάλης διαδρομῆς ἐκδρομικὴ ἐξόρμησις στὴ Γενέτειρα.

Ἡ περιοχὴ τῆς βορειοανατολικῆς Ἡπείρου εἶναι ἐν πολλοῖς ἀγνωστὴ, διότι ἡ ὀδικὴ ἀρτηρία ἀπὸ τὸ Πεντάλοφο τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας ὡς τὴν Κόνιτσα ἔγινε τὰ τελευταῖα χρόνια.

Ἔτσι μία ἐδαφικὴ λεκάνη ποὺ κλείνεται ἀπὸ βορρᾶ μὲ τὶς ἀγέρωχες κορυφές τοῦ Γράμιου καὶ τὶς γαλάζιες πλαγιές του, ἀπὸ ἀνατολικά μὲ τὰ θελοῦδινα πρανή τοῦ Σηβλίγγα καὶ δυτικὰ τῆς Νεμέρτσικας, ποὺ αὐλακῶνεται μὲ τὰ τρία καμαρωμένα ποτάμια μας Ἀῶο, Σαραντάπορο καὶ Βοϊδομάτη καὶ στρώνεται μὲ λογιῆς - λογιῆς κεντημένα χαλιά τούτη τὴν ἀνοξιότικη ὥρα, γιὰ πολλὰ χρόνια ἦταν ἀπροσπέλαστη. Ἔχουν δοθῆ πολλὲς περιγραφές σὲ ὀδοιπορικὰ ὄρειοδρομῶν καὶ πεζοπόρων. Οἱ φυσικὲς κλλονές τῆς περιοχῆς σὲ ἀφήγουν ἀναυδο. Καμμιά δὲν μπορεῖ ν' ἀποδώσῃ τὴν ἐπικὴ μεγαλοπρέπεια ποὺ ἔχουν τὰ ἐλατοσκέπασα τούτα βουνά, ἢ τὴν πιχιδιάρικη ὄψη, ποὺ ἔχουν οἱ λουλουδιασμένοι κάμποι. Καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ φυσικὸ περιβάλλον, ποὺ γέννησε τοὺς τεχνίτες τῆς ἀρμονίας εἴτε καλλιτέχνες μαστόροι ἦταν, εἴτε εἰκονογράφοι τῶν Χιονάδων, εἴτε τα-

λιαδῶροι (ξύλογλύπτες), ποὺ μετουσίωσαν τὶς προγονικὲς τοὺς καταβολές σὲ οἰκολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀναπαράστασις.

Ἐξ ἄλλου ἡ Δυτικὴ Μακεδονία μὲ τὴν Ἡπειρο ἔχουν κοινὸς παρονομαστὲς στὴν πολιτιστικὴ παράδοσις.

Ἐνα ἄλλο κομμάτι τῆς Ἡπείρου θὰ περιλάβει ἡ ἐκδρομὴ τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας, πέρα ἀπὸ τὴν συνηθισμένη τροχιά τῶν λογιῆς - λογιῆς ταξιδιωτῶν τοῦ Ἐσωτερικοῦ Τουρισμοῦ μας - Ἀμφιλοχία - Ἄρτα - Γιάννινα - Μέτσοβο.

Θὰ περιλάβει ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Πάργα - Ἡγουμενίτσα καὶ τὴν Παραμυθιά μὲ τὴ Γλυκὴ καὶ τὸ προσκύνημα στὸ ἀγιοκομένο Σουλιωτικὸ Χῶρο καθὼς καὶ τὸ Νεκρομαντεῖο.

Σὲ γενικὲς γραμμὲς τὸ πρόγραμμα ἔχει ὡς ἑξῆς.

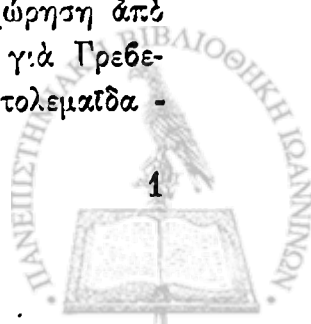
Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Α' Δ ι α δ ρ ο μ ῆ .

Δ ε υ τ ἑ ρ α 3 Ἰουλίου 1978.

Ἀναχώρησις ἀπὸ Ἀθήνα πλατεῖα Κοτζίτς ὥρα 7 π.μ. Διανυκτέρευσις στὰ Τρίκκαλα ἢ Καλαμπάκα.

Τ ρ ἰ τ η 4 Ἰουλίου. Ἀναχώρησις ἀπὸ Τρίκκαλα ἢ Καλαμπάκα γιὰ Γρεβενά, Σιάτιστα, Κοζάνη, Πτολεμαῖδα -

Ἀμύνταιο - Φλώρινα - Πρέσπες - Καστοριά - Ἄργος Ὀρεστικό - Νεάπολη (Ἀνασελίτσα) Διανυκτέρευση στὴ Νεάπολη.

Τετάρτη 5 Ἰουλίου. Ἀναχώρηση ἀπὸ Νεάπολη γιὰ Τσοτλί Πεντάλοφο - Ἐπταχώρι - Πυρσόγιαννη - Βούρμπιανη - Κόνιτσα - Γιάννινα. Διανυκτέρευση.

Πέμπτη 6 Ἰουλίου. Παραμυνὴ στὰ Γιάννινα. Ἐπίσκεψη στὰ ἀξιοθέατα. Ἐκδρομὴ πρὸς Πωγώνι - Κακαβιά καὶ πρὸς Κεντρικὸ Ζαγόρι Βίκο (ἀπὸ τὴν Ὁξυά) Διανυκτέρευση στὰ Γιάννινα.

Παρασκευή 7 Ἰουλίου. Ἀναχώρηση ἀπὸ Γιάννινα πρὸς Ἡγουμενίτσα μὲ παρακαμπτῆριο Παραμυθιά - Σούλι Πάγα ἔπου καὶ διανυκτέρευση.

Σάββατο 8 Ἰουλίου. Ἀνα-

χώρηση ἀπὸ Πάργα πρὸς Νεκρομαντείο - Ζάλογγο - Πρέβεζα - Βόνιτσα, Ἀμφιλοχία Ἀγρίνιο - Ἀντίρριο Ἀθήνα.

Β' Διανυκτερεύσεις σὲ δίκλινα δωμάτια μὲ λουτρό.

Γ' Ξεναγήση ἀπὸ τὸν Πρόεδρο καὶ τὰ Μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου μὲ Γεωγραφικά, Ἱστορικά, Λαογραφικά καὶ Ἀνεκδοτολογικά.

Δ'. Ἀνὰ κάθε ἑκατὸ χιλιόμετρα γίνεται ὑποχρεωτικὴ ἐναλλαγὴ τῆς θέσεως στὰ ποῦλμαν.

Ε'. Ἰὰ ποδῶν διαθέτουν αἰρ - κοντίσιον

ΣΤ' Δῆλωση συμμετοχῆς μέχρι τῆς 20ῆς Ἰουνίου 1978.

Ζ'. Πληροφορίες γιὰ τὴ συμμετοχὴ στὰ τηλέφωνα 3248202 καὶ 6511669 ἀπ' ἔπου καὶ θὰ γίνῃ γνωστὸ τὸ κόστος τῆς συμμετοχῆς.

Ἡπειρωτικῆς εὐανδρίας οὐκ' ἔσται τέλος...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ

Δὲν εἶναι ἀγνωστος στοὺς Ἀναγνώστες τοῦ Δελτίου Πνευματικῆς Ἐνημερώσεως ὁ πανελλήνιος γνωστὸς Ἀλέξανδρος Καλούδης, ὁ τζέντλεμαν μὲ τὰ φαδιὰ χεῖρ κττα, ποὺ στὰ 91 τοῦ χρόνια κάνει ὡς τὰ σήμερα συχνὰ ἀεροπορικὰ ταξίδια ἀνάμεσα Ἑλλάδος, τῶν Εὐρωπαϊκῶν πρωτευουσῶν καὶ τοῦ Νέου Κόσμου, κρατώντας ἀκόμη στὰ στιβαρὰ του χέρια τὸ τιμόνι τῶν βιομηχανικῶν του ἐπιχειρήσεων.

Εἶχαμε ἀπειθυμῆθῃ στὴν εὐγένειά του ἀπὸ τὸ Φεβρουάριο τοῦ 1973 καὶ τοῦ ἐσητήσαμε νὰ ἀθλοθετήσῃ τὴν συγγραφὴ τοπωλημικοῦ καὶ ἄλλης λαογραφικῆς ἐργασίας γιὰ τὸ Σούλι τὴν πατρίδα τῶν προπατόρων του.

Χωρὶς προφάσεις καὶ ἀμέσως ὁ ἴδιος

τοῦ Σουλίου μὲς ἀπαντᾶ: (ἡμερομηνία 14. 3.1973).

«Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Λόγω ἀπουσίας μου, θεθαίω σήμερον τὴν λήψιν τῆς ἀπὸ 14 λήξαντος φιλικῆς σας ὑπ' ἀριθ. 41.

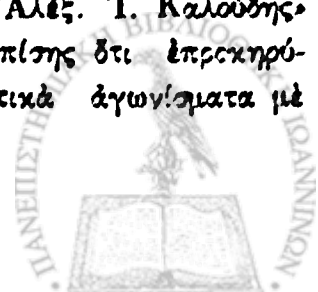
Χθὲς εἶχον τὴν εὐχαρίστησιν ἐπὶ τῆς προτάσεώς σας νὰ συνομιλήσω μετὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως κ. Ἀλέξ. Μυμμοπούλου, δέχομαι δὲ ταύτην.

Πρὸς ἐπίτευξιν ἐσυνκλείω ἐπιταγὴν μου ὑπ' ἀριθ. 826278 ἐκ πενήτηντα χιλιάδων δραχμῶν (50.000).

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ἀλέξ. Ἰ. Καλούδης»

Εἶναι γνωστὸ ἐπίσης ὅτι ἐπροκηρύχθησαν τότε πνευματικὰ ἀγωνίσματα μὲ

ἀθλοθέτας τὸς κυρίους Ἀλέξ. Καλούδη, Δῆμον Πιτσόλην, Ἡλίαν Σάρραν, Νικ. Τσουμάνην, Ἀλέξ. Τσουνανέλην, πὺ εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ συγγραφῶν ἰσάριθμες πραγματείες. Τὸ «Καλούδειον Βραβεῖον» πήραν οἱ κύριοι Σπύρος Μουσελίμης καὶ Δημήτρης Σαμιέλος .

* * *

Τὸ ὄνομα Καλούδης καὶ Καλιούδης συναντᾶται συχνὰ στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἀνάμνη τοῦ Βυζαντίου. Ἐμεῖς πιστεύομε ὅτι οἱ Καλούδηδες τοῦ Σουλίου προέρχονται ἀπὸ τὸν Βορειοηπειρωτικὸ χῶρο (χωρὶς Καλιούδι τῆς Πρεμετῆς) ὡς καὶ οἱ Νταγλιῆδες ἀπὸ τὸ ὀμώνυμο (Νταγλι) ὄνομα τῆς ἴδιας περιφέρειας. Ὅτι στὸ Σούλι καὶ γενικώτερα στὴ Θεσπρωτία εἶχαν καταφύγει πολλοὶ ἀλδανόφωνοι χριστιανοὶ Βορειοηπειρώται, πὺ δὲν ἔσπερξαν νὰ ἐξισλαμισθοῦν εἶναι πάλι σήμερα γενικὰ παραδεκτό. Ὅπως παραδεκτό ἐπίσης εἶναι ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐποικίους αὐτοὺς ἐξισλαμίσθησαν καὶ πάλι στὸς νέους τόπους, πὺ ἐγκαταστάθησαν, πολὺ ἀργότερα, οἱ γνωστοὶ Πασχαλινοὶ καὶ Μπαϊραμίτες.¹

Ὁ Ἀλέξ. Καλούδης ἔχει ἔντονη, ἀπὸ τίς οἰκογενειακῆς του παραδόσεις, τὴ συνειδητὴ τῆς Σουλιώτικης καταγωγῆς του καὶ μάλιστα σπορὰ ἀπὸ τὴ Φάρα τῶν Τζαβελλαίων.

Ἀλλὰ εἶναι ἀρκετὸ ὁ προγονικὸς ροῦς νὰ καταξιώσῃ στὴ ζωὴ ἕνα βιολογικὸ ἀποτέλεσμα; Ὁχι. Ἐέθαια. Διότι στὸ διά-

1. «Ἐπιτομὴδες κάτοικοι τῆς Ἀρπίντσας τοῦ Μαρμαριτίου τῆς Τσαμουρτζιάς ὠνομάζονταν πρὸ ὀλίγων χρόνων Πασχαλινοὶ καὶ Μπαϊραμίτες διότι ἐξισλαμίσθησαν τὸ Πάσχα καὶ τὸ Μπαϊράμι. (Ἡπειρος τόμος Α' σελ. 5 — Ἀλέξ. Χ. Μαρμαρούλου. Ἀθήναι 1961).

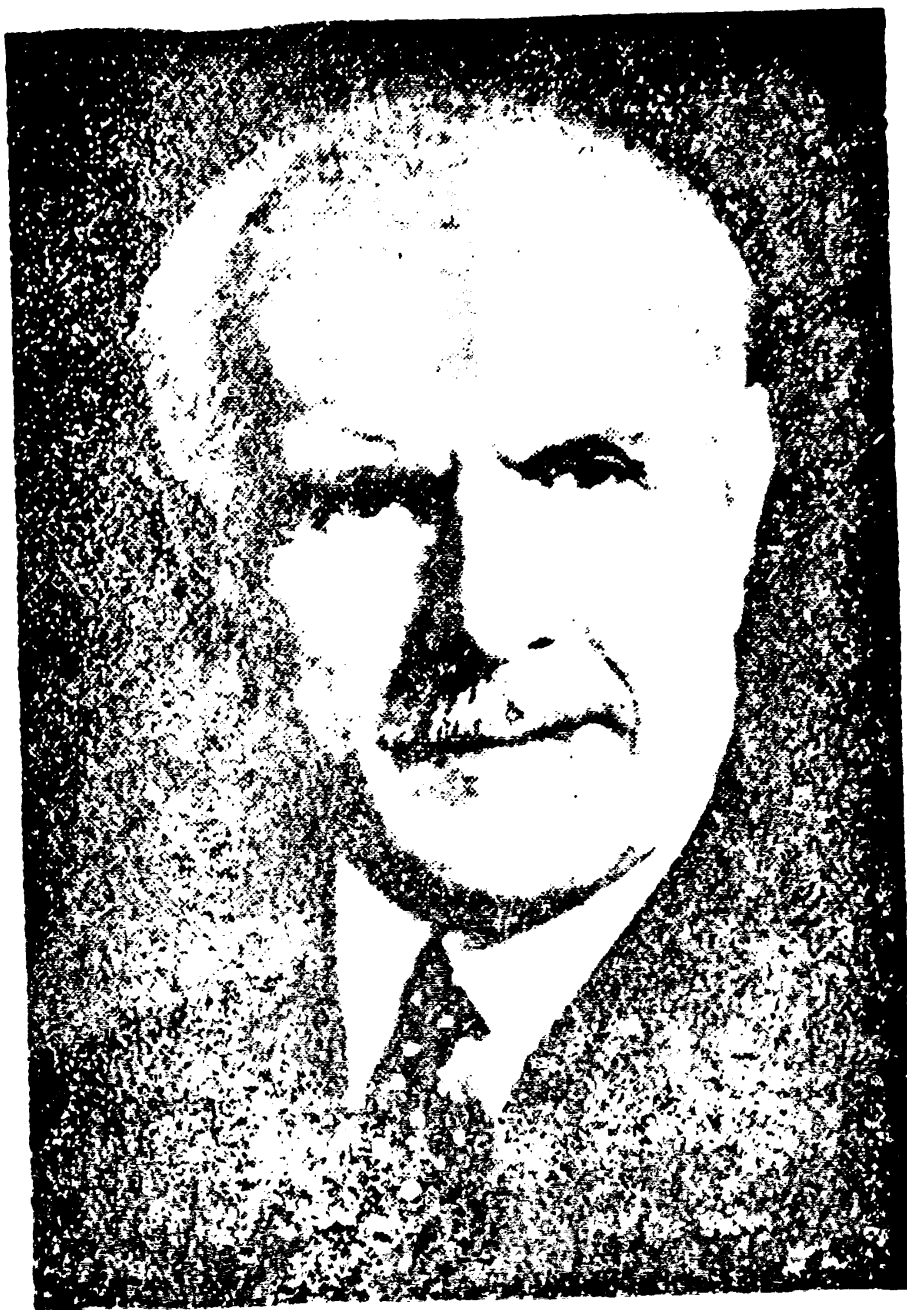
βα τοῦ χρόνου ὁ ἥρωάς μας μπορεῖ νὰ καυχῆται τὸ τοῦ ἀρχαίου ρήτορος «Τὸ μὲν ἕμὸν γένος ἀπ' ἐμοῦ ἀρχεται...».

Γεννήθηκε στὴ Ραιδεστὸ τῆς Θράκης στὰ 1887 ὁ Ἀλέξανδρος Καλούδης, ἀπὸ πατέρα βιομήχανο, πὺ εἶχε ὑπηρετήσῃ στὸ Ἑλληνικὸ Πολεμικὸ Ναυτικὸ καὶ ἀπὸ μητέρα τὴν Εὐαγγελία Βαλοσμίδου. Στὸ θερμοκήπιο τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Θράκης μὲ τὰ Ἀρχιγένεια καὶ τὰ Κοινοτικὰ Σχολεῖα καὶ τὴ μακρὰ πολιτιστικὴ παράδοση πλάθεται ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τ' ἀδέρφια του γιὰ νὰ βρεθῇ στὶς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνα μας ἀνήσυχος φοιτητὴς στὴν Ἀμερικὴ καὶ τεχνικὸς στὸ ἐργοστάσιο Μαρκόνη.

Ἡ κλαγγὴ τῶν ὄπλων τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων γεμίζει μὲ ἐνθουσιασμὸ τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς Ἀμερικῆς. Εἶναι εὐγλωττα μερικὰ φωτογραφικὰ ἐνστατανῆ τῆς πατριωτικῆς ἐξαιλλοσύνης, πὺ δημοσιεύονται στὴν «Ἀτλαντίδα» καὶ ἡ ἀποθιῶσις τῶν Ὀμογενῶν Ἑθελοντῶν στὸν Πειραιῶ. Εἶναι τότε πὺ οἱ Ἀδελφοὶ Στεφάνου στέλλουν κανόνα στὴν ἀγωνιζομένη Ἑλλάδα.

Αὐτὸ τὸ κύμα τοῦ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀναρριπίζει καὶ τὸν νεαρὸ Σουλιώτη, πὺ κατατάσσεται ἑθελοντῆς στὸ Ναυτικὸ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν εἰδικότητά του ὑπηρετεῖ ὡς ὑπαξιωματικὸς στὸς ἀσυρμάτους. Γίνεται ἰδρυτῆς στὰ Πετράλωκα ἐργοστασίου κατασκευῆς δεκτῶν ἀσυρμάτων, διδάσκει στὴ Σχολὴ Τεχνικῶν τὴ «θεωρία τοῦ Ἀσυρμάτου» καὶ μετὰ τὴ νικηφόρο ἐκδασὴ τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων (1914) ἀποστέλλεται στὴν Ἀγγλία νὰ παραλάβῃ τὸν Σταθμὸ Ἀσυρμάτου γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πὺ ὑπόλειμμά του σώζεται ἀκόμα στὸ Βοτανικὸ.

Ἡ ἐθνικὴ ἀποκατάστασις ἔχει ὡς ἀπολογισμὸ γιὰ τὴν οἰκογένεια Καλούδη μὲ

Ἀλέξανδρος Ἰ. Καλοῦδης.

σπονδή αἵματος πῶς θημεῖται καὶ πάλι τὸ Σούλι ἢ τὴν γενιά τῶν Μαυρομιχαλαίων τῆς Μάνης ἢ τοῦ Θεοῦ Κολοκοτριώτη. Τὸ μωσοεκλήθρημα τῆς γενιάς.

Ὁ πρωτότοκος ἀδελφὸς τοῦ Φώτης ἀπόφοιτος τοῦ Ζωγραφείου Κ) πόλεως, συνεργάτης τοῦ Π. Μελά στὸν Μακεδονικὸ Ἄγωνα καὶ τοῦ Μητροπολίτη Δράμας Χρυσοπέμου τοῦ μετέπειτα Ἐθνικάρτυ-

ρα τῆς Σμύρνης πέφτει γιὰ τὴν Πατρίδα. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἡρακλῆς μαχητῆς τοῦ Μπιζανίου πέφτει στὸ Κιλκίς, στὸν Ἑλληνοβουλγαρικῷ. Ὁ τρίτος ἀδελφὸς Θεόδωρος ἀφίνει τὸ τίμιον σῶμα του, τίς ἀδελφές, στὰ Μικρασιατικὰ ἐδάφη. Στείψτε καλῶς! μπροστὰ στὴν οικογενειακὴ θυσία.

Ὁ Ἀλέξ. Καλοῦδης θαμνόμενος, ἐπιχειρηματικῶς, βρίσκεται τὸ 1916 στὴ

Ἡ Κυρία "Ἐλλη" Ἀλεξ. Καλούδη, τὸ γένος Ἀθηναδώρου.

Μασσαλία καὶ τὸ Παρίσι καὶ τὸ 1919
στὴ ΜΑΙΖΙΑΝΣ (MAINZ) τοῦ Ρήνου
κατεχομένη ἀπὸ τοὺς Γάλλους, ἔπου καὶ
ἀνοίγει καπνεμπορικὸ γραφεῖο. Ὅδεύει
ὀλοταχῶς μὲ τὰ προτερήματά του, ὀρθή
κρίση, ἄμεση ἀπόφαση, τόλμη καὶ στὰ
1929 εἶναι φτασμένος καπνοβιομήχανος
μὲ τὸ δικό του τσιγάρο ἀποικιοτοποιη-
μένο κατὰ τὸ πλεῖστον μὲ τὸ ὄνομα LORD,

ποὺ ἐπιβάλλεται στὴ γερμανικὴ κατανά-
λωση.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τὸν διορίζει
ἐπίτιμο Πρόξενο στὸ WIESBADEN τῆς
Γερμανίας. Εἶναι ὁ γερ Καλούδης, ἀλλὰ
καὶ ὁ Ἕλληνας Ἀλέξανδρος Καλούδης.

Στὰ 1938 ἡ Γκεστάπο τὸν ὑποχρεώ-
νει νὰ παραδώσῃ τὴ διεύθυνση τῶν ἐπιχει-
ρήσεών του στοὺς οικονομικοὺς ἀντιπάλους

Ἀφήνει στὸ γερμανικὸ ἔλεος πάνω ἀπὸ ἓνα ἑκατομμύριο λίρες καὶ φεύγει γιὰ τὴν Ἑλβετία μὲ 50 μάρκα στὴ τσέπη του.

Στὰ 1945 γυρίζει πάλι στὴ Γερμανία. Ὅτι εἶχε ἀπομείνει ἀπὸ τὴ ληστεία εἶχε κωνιορτοποιηθεῖ ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴ ἀεροπορία..

Ἀλλὰ ὁ Ἑλληνας Καλούδης δὲν τὸ βάζει κάτω.

Τὸ LORD ἐμφανίζεται καὶ πάλι στὴ Γερμανικὴ Κατανάλωση.

Εἶναι μία ἐκπληκτικὴ σταδιοδρομία σὲ ἑλληνικὰ μέτρα γνωστὰ ἀπὸ τοὺς πανάρχαιους χρόνους τούτης τῆς Φυλῆς.

Ἀλλὰ ἡ πολιτικὴ καὶ ἐθνικὴ παράδοση ἐγκλιματισμένη στὰ θόρεια αὐτὰ κράπεδα τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα εἶναι, ἀπ' ὅσα εἶπαμε διάχυτη στὴν οἰκογένεια Καλούδη καὶ συνυφασμένη μὲ τὴν προσωπικότητά του. Ἔτσι ἡ ἐπιχειρηματικὴ του δραστηριότης μπαίνει στὴν ὑπηρεσία τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως. Πῶς νὰ λησμονήσει τὴν Ἀνατολικὴ Θράκη, αὐτὴ, ποὺ σήμερα σ' ὄλο τὸ μῆκος τῶν διακοσίων πενήντα χιλιομέτρων μέχρι τὶς πόλεις τοῦ Βυζαντίου, ἐριβύλαξ, μὲ τὶς ἀχανεῖς ἐκτάσεις ἀπὸ τὸ μαυρο χῶμα τῆς, εἶναι σχεδὸν ἀκαλλιέργητη καὶ ἀραιοκατοικημένη, ὅπου ἄλλοτε ἐσφύζε ὁ παροικιακὸς Ἑλληνισμός; Καὶ γι' αὐτὴν καὶ γιὰ τὴν Κύπρο ὁ Ἀλέξ. Καλούδης, μὸς ἐκωστηριεῦεται τὶς λύσεις σὲ ἐπιχειρηματικὴ βάση.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἠπειρος, ἡ κοιτίδα τῶν προγόνων του δὲν τὸν ἀφήνει ἀδιάφορον καὶ προπαντὸς τὸ Σούλι.

Πέρα ἀπὸ τὴ δωρεὰ τῶν 500.000 δραχμῶν, ποὺ μὲ τὴν Κυρία Καλοῦδη ἔκαμαν

στὸ Ὀφθαλμιατρεῖο Ἀθηνῶν, πέρα ἀπὸ τὴν ἀθλοθεσία τῆς Ἠπειρωτικῆς Ἐταιρείας καὶ τῆς Πνευματικῆς Στέγης, ὁ Μεγάλος Σουλιώτης Εὐεργέτης σκορπáει ἀπλόχερα τὸν πλοῦτο του σὲ ἔργα Ἠπειρωτικά.

Μὲ τὴν εἰσήγηση τοῦ Πνευματικοῦ Συλλόγου «Οἱ Φίλοι τοῦ Σουλίου» χρηματοδοτεῖ τὴν φιλοτέχνηση Προτομιῶν τοῦ Λάμπρου καὶ τῆς Μόσχως Τζαβέλλα, ποὺ στήθηκαν στὸ Σούλι, τοῦ Φώτου Τζαβέλλα στὴν Παραμυθιά. Χρηματοδοτεῖ τὶς ἐκδόσεις τοῦ ἰδίου Σωματείου. Ἀγοράζει καὶ μοιράζει σὲ μαθητὲς τῶν Σχολείων τῆς Θεσπρωτίας ἑκατοντάδες βιβλία γιὰ νὰ ικανοποιήσει τὸν καημὸ του, τῆς μορφώσεως τῆς Νεολαίας μας, γιὰ νὰ μοιάσει τοὺς προγόνους τῆς στὰ Γράμματα καὶ τὴν Προκοπή. Ἀναλαμβάνει τὴν ἀναστήλωση τοῦ παλιοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὸ Σούλι μὲ δαπάνες του. Μέχρι τῶρα οἱ προσφορὲς του γιὰ τὸ Σούλι, τῆς σουλιωτικῆς βιβλιογραφία καὶ τὰ μνημεῖα τοῦ καθαγιασμένου σουλιωτικοῦ χώρου, οἱ δωρεὲς του φτάνουν τὸ ἓνα ἑκατομμύριο.

Ὁ Ἀλέξ. Καλούδης συγκεντρώνει τὸ τρίδυμο χάρισμα, τοῦ Πρεσβυτοῦ τῆς Ἐθνικῆς ὑποθέσεως ἀπὸ ἰδιωτικῆς σκοπιᾶς, μὲ τὶς διεθνεῖς σχέσεις, ποὺ διαθέτει, τῆς Παιδείας καὶ τοῦ Πλοῦτου χάριν τοῦ ἔθνους. Ἔχει τὰ χαρίσματα τῆς χορείας τῶν Μεγάλων Ἑλλήνων τοῦ περασμένου αἰῶνος, ποὺ θὰ μείνουν διὰ παντὸς ἀθάνατοι.

Δίκαια ἡ Γεν. Συνέλευση τῶν Ἐταίρων τῆς Ἠπειρωτικῆς Ἐταιρείας τὸν ἀνεκήρυξε Μέγαν Εὐεργέτη τῆς.

Ἀλέξ. Χ. Μαιμιόπουλος

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

Γενική Συνέλευση τῶν Μελῶν τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας

Στις 24 Μαΐου ἔγινε ἡ Ἑτηρία Τακτική Γενική Συνέλευση τῶν Μελῶν τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν.

Ὁ Πρόεδρος κ. Ἀλέξ. Χ. Μαιμῆπουλος ἐξέθεσε τὰ πεπραγμένα τῆς Διοικήσεως κατὰ τὸ ἔτος 1977. Ὁ Ταμίας - Σύμβουλος ἐπίτιμος Γυμνασιάρχης κ. Πελοπ. Οἰκονομίδης ἀνέγνωσε τὸν Ἰσολογισμό καὶ τὸν Ἀπολογισμό καὶ τὴν ἔκθεση, τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπογεγραμμένη ἀπὸ τοὺς Ἐλεγκτὰς κυρίους Βασίλ. Βετσόπουλον, τραπεζίτην καὶ Γεώργιον Στεργίου Ἐπιθεωρητήν.

Ἐνεκρίθησαν παμψηφεί ἀπὸ τοὺς παρισταμένους καθὼς καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1978. Τὸ Προεδρεῖο ἀπεχώρησε μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν ἔδρα του καὶ προήδρευσε τῆς Συνελεύσεως ὁ Ἐφέτης κ. Σπυρ. Ματσαζιδόντης γιὰ νὰ γίνουν οἱ ἀρχαιρεσίαι πρὸς ἀνάδειξη τοῦ νέου Συμβουλίου τῆς τριετίας 1978 - 1980, πού ἦταν καὶ τὸ τελευταῖο θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Μὲ ἀπόλυτη, ὅπως πάντα συμβαίνει στὸ Πνευματικὸ Σωματεῖο τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρείας τάξει, ἔγινε ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πὸ καταρτίστηκε σὲ Σῶμα στὴ συνεδρίασή του τῆς Δευτέρας, 29 Μαΐου 1978 καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος: Ἀλέξ. Χ. Μαιμῆπουλος - Λογγράφος - Συγγραφεύς.

Α' Ἀντιπρόεδρος: Κωνσταντ. Ἐξάρχος. Συμβολαιογράφος.

Β' Ἀντιπρόεδρος: Μιχαήλ Μελάς. Οἰκονομολόγος.

Γεν. Γραμματεὺς: Στάθης Λαμπριδῆς.

Ἐπίτ. Γυμνασιάρχης, Φιλολόγος.

Ταμίας: Πελοπ. Οἰκονομίδης. Ἐπίτ. Γυμνασιάρχης.

Μέλη: Δημητριάδης Ἀριστείδης Ἐπίτ. Διευθυντῆς ἴπ. Ἐσωτερικῶν.

Δρόσος Δημήτριος. Συν) οὔχος Πολιτικός.

Ζακόπουλος Παναγιώτης. Ἐπίτ. Γεν. Διευθυντῆς ἴπ. Οἰκονομικῶν.

Καλλιῆς Χριστόδ. Τραπεζικός Συνταξιούχος.

Κάμτσιου Αἰμιλία.

Κίτσος Ἄγγελος, Διευθυντῆς Πολιτιστικῶν Σχέσεων Ἐθν. Ἰδρύματος.

Μελάς Λέων, Συγγραφεύς - Τραπεζικός, Συνταξιούχος.

Παπαζήσης Δημήτριος, Ἱστορικός Ἐρευνητῆς - Φαρμακοποιός.

Παπᾶς Γεώργιος, Καρδιοχειρουργός Ἴατρός.

Σουρᾶς Ἀθανάσιος, Πάρεδρος ΑΣΔΥ.

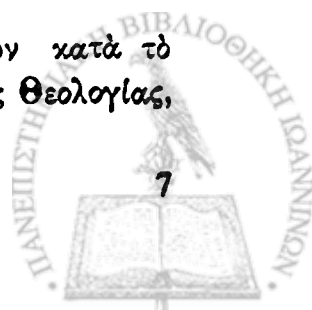
Μέλη τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς οἱ κύριοι Γεώργ. Στεργίου Ἐπιθεωρητῆς καὶ Ὁρέστης Βακατάκης Διευθυντῆς, Οἰκονομικός Ἐφορός. Τὴν ἔκθεση πεπραγμένων βλέπει ὁ ἀναγνώστης πρὸ κάτω:

Κύριοι Ἐταῖροι,

Συνεχίσαμε καὶ κατὰ τὸν περασμένον χρόνον 1977 τὴν ἐπιτέλεση τοῦ ἔργου μας σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση τῆς Ἑταιρείας.

Α'. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Τὴν ἔναρξη τῶν διαλέξεων κατὰ τὸ 1977 ἔκαμε ὁ Καθηγητῆς τῆς Θεολογίας,

Ἄρχων Μέγας Ἱερομνήμων τοῦ Οἴκου-
μενικοῦ Πατριαρχείου κ. Ἀριστείδης Πα-
νώτης με θέμα τῆς Μορφῆς τοῦ Μεγάλου
Ἀθηναγόρα.

Ἡ βραδυὰ τῆς 19 Ἰανουαρίου 1977
ἦταν ἀληθινὴ μυσταγωγία μετὰ τὴν διμιλίαν
καὶ τὴν προβολὴν τῶν εἰκόνων γύρω ἀπὸ τὴν
ζωὴν καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μεγιστᾶνος ἐκείνου
τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἡ δευτέρα διμιλία ἐγένετο ἀπὸ τὸν Πρόεδρο
τῆς Ἐταιρείας μετὰ θέμα τὴν ἱστορικὴν
θεώρησιν τῆς περιόδου ἀπὸ τὸ Συνέδριον τοῦ
Βερολίνου ὡς τὸ Μπιζάνι καὶ τὸν Ἀυτο-
νομικὸ Ἀγῶνα τοῦ 1914. Ἦταν ἕνας ἀ-
πολογισμὸς τοῦ τί ἐπετεύχθη καὶ ποῦ προ-
σέκρουσε ἡ ἰδέα τῆς ἐλοκληρώσεως τοῦ
Ἑλληνισμοῦ στὸν Ἑπειρωτικὸ κυρίως χώ-
ρο.

Ἡ τρίτη διμιλία τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐ-
γένετο ἀπὸ τὴν ἐξέλιετο φιλόλογο κυρία
Χρηστίνα Κίτσου-Πιτούλη μετὰ τὴν ἀνάπτυ-
ξιν θέματος ἐνδιαφέροντος: Ἡ π ε ι ρ ῶ-
τ ε ς τ υ π ο γ ρ ά φ ο ι σ τ ᾶ χ ρ ὀ-
ν ι α τ ῆ ς Τ ο υ ρ κ ο κ ρ α τ ί α ς.

Ἡ τετάρτη διμιλία τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου
ἐγένετο ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ κ. Ἀλέξ. Τσου-
κανέλη μετὰ θέμα Χ α ρ ᾶ λ α μ π ο ς Κ α-
τ σ ι μ ῆ τ ρ ο ς, Π ρ ὶ μ α χ ο ς τ ῆ ς
Ἡ π ε ι ρ ο υ. Ἡ διμιλία ἦταν ἀποκαλυ-
πτικὴ καὶ θὰ τῆ χαρῆτε ξανά τυπωμένη
μετὰ ἐπιμέλειαν τῆς Ἐταιρείας.

Ἡ πέμπτη πνευματικὴ ἐκδήλωσις τῆς
Ἐταιρείας ἦταν ἕνα φωτογραφικὸ πανόρα-
μα ἀπὸ τὴν Ἑπειρὸν μετὰ εἰκόνες ἐγχρωμε-
τοῦ Προέδρου τοῦ Ὁρειβατικοῦ Ἰωαννί-
νων κ. Ἀποστ. Βερτοδούλου. Τὴν ἱστορικὴν
καὶ λαογραφικὴν ἐπέκτασιν ἔλαμψε ὁ Πρόεδ-
ρος τῆς Ἐταιρείας.

Ἡ ἕκτη καὶ τελευταία πνευματικὴ
ἐκδήλωσις τῆς Ἐταιρείας, διότι ἐν τῷ με-
ταξὺ ἐπροκηρύχθησαν οἱ βουλευτικὲς ἐκλε-
γές, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κοινῆς Γνώμης

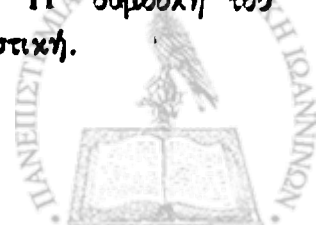
ἐστράφη πρὸς αὐτές, ἐγένετο στίς 14 Δεκεμ-
βρίου τοῦ 1977 μετὰ διμιλίαν τὸν Στρατη-
γὸ Θρασύβ. Τσακαλώτο καὶ θέμα: ἡ προ-
σοφία τῆς Ἑπείρου στοὺς Ἐθνικοὺς Ἀγῶ-
νες.

Οἱ πνευματικὲς ἐκδηλώσεις τῆς Ἐ-
ταιρείας μετὰ τὴν συχνότητα καὶ τὴν περιοδι-
κότητα, ποῦ τίς χαρακτηρίζει ἐπὶ δεκαε-
πτὰ ὀλόκληρα τώρα χρόνια, ἔχουν δη-
μιουργήσει μίαν παράδοσιν στὴν ἑλληνικὴ
πρωτεύουσα καὶ προβάλλουν συνεχῶς καὶ
ἀδιαλείπτως τὴν Ἑπειρὸν καὶ τὴν Ἐται-
ρεία στὴν Κοινὴ Γνώμη καὶ τὸν Πνευ-
ματικὸ Κόσμον. Σὰς μεταφέρουμε τὸν θαυμα-
σμὸν καὶ τὰ ἐγκώμια, ποῦ ἔκοιμε συνεχῶς
ἀπὸ Ἑπειρώτες καὶ μὴ Ἑπειρώτες, οἱ
ὅποιοι μᾶς προβάλλουν ὡς ἀξιόμητο
παράδειγμα στίς παροικίας τῶν ἄλλων δια-
μερισμάτων τῆς χώρας.

Β'. ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ- ΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

Ἐπίτευγμα τῆς τριετοῦς θητείας τοῦ
Συμβουλίου εἶναι ἡ ἐκδοσις τοῦ Δελτίου
Πνευματικῆς Ἐνημερώσεως. Τὸ πρῶτον
τευχὸς ἐκυκλοφόρησε τετρασέλιδον στίς 20
Ὀκτωβρίου 1974 γιὰ νὰ ἐξελιχθῆ στή
σημερινή του μορφή τῶν 16 σελίδων. Ἐ-
πήρξαν στήν ἀρχὴ πολλοὶ οἱ δυσταχισμοί.
Ἦταν ὡστόσο μίαν τολμηρὴν ἀπόφασιν. Σή-
μερα ἔχει ἐλκύσει τὴν συμπάθειαν τῶν ἀ-
κροατῶν καὶ τῶν πολυαριθμῶν ἀναγνω-
στῶν. Ζητεῖται ἀπὸ βιβλιοθήκας καὶ ἀπὸ
τοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους. Ἡ φωνὴ
τῆς Ἐταιρείας ἀκούγεται ἀπὸ τὸ βῆμα
τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας καὶ μαγνη-
τοφωνεῖται κατὰ κάποιον τρόπον τὸ ἐν-
τυπο Δελτίον τῆς Ἐταιρείας καὶ διακη-
ρῶσονται οἱ ἐπιδιώξεις τῆς.

Χάρις σὸ Δελτίον μετεπηθῆσαμε σ' ἵ-
να ἄλλον σκοπὸν, τὴν ἀπόκτησιν τῆς
Πνευματικῆς Στέγης. Ἡ συμβολὴ τοῦ
Δελτίου εἶναι ἀποφασιστικὴ.

Ἄν ἡ συνέχιση τῶν διαλέξεων ἦσαν ἕνας κληροδοτημένος ἀπὸ τοὺς προκατόχους θεσμός καὶ τὸ Δελτίο ὡς σκοπὸς καὶ μέσον καὶ ἡ Πνευματικὴ Στέγη εἶναι ἐπιδιώξεις ποὺ ἐγεννήθησαν μέσα στὴν προηγούμενη τριετία, σὰν πρωτογενεῖς συλλήψεις τῆς παρουσίας Διοικήσεως. Ἡ πορεία τους ἀποδείχνει τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ τρέφει τὸ κοινὸ πρὸς τὴν Ἐταιρεία.

Κείμενα τοῦ Δελτίου ἀναδημοσιεύονται ἀπὸ καθημερινὲς Ἑπειρωτικὲς ἐφημερίδες καὶ τὸ ὕλικό του δίνει ἀφορμὴ σὲ κολακευτικά γιὰ τὴν Ἑπειρωτικὴ δραστηριότητα σχόλια τοῦ ἡμερησίου Ἀθηναϊκοῦ Τύπου. Αὐτὸ, νομίζω, δίνει τὸ μέτρον τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ τοῦ συμπαθητικοῦ ἐντύπου, ποὺ χωρὶς μεγαλοστομίαν καὶ ἐντυπωσιακοὺς τίτλους ἐπιτελεῖ ἀθόρυθα τὸν προορισμό του. Πιστεύσατέ με δὲ ὅτι ἡ ἀγωνιστικότης, ἡ ἀκριβολογία, ἡ σαφήνεια τῶν κειμένων ταραξίει ἐνλίπε τὸν ὕπνον πολλῶν ἀντιἙπειρωτικῶν στοιχείων.

Γ'. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οἱ εἰσφορὲς ὑπὲρ τῆς Πνευματικῆς Στέγης συνεχίζονται μὲ τὸν ἴδιο ρυθμό. Πέρυσι τὴν ἴδια ἐποχὴ τὸ ὑπόλοιπο ἦταν 492.603. Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1977 τὸ ὑπόλοιπον ἐμφανίζει τὸ ποσὸν τῶν Δραχμῶν 633.953. Σήμερα τὸ ὑπόλοιπο μὲ τὰ ἀποθεματικά τῆς Ἐταιρείας ἀνέρχεται σὲ 1500.000, ἔχουμε δηλαδὴ ἕναν ὑπερτριπλασιασμόν ἀπὸ πέρυσι. Ὅπως θὰ ἰδῆτε ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσθι τοῦ Ἰσολογισμοῦ τὸ συγκεντρωθὲν κεφάλαιον ἔχει ἐπενδυθῆ σὲ Ὀμόλογα τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς, ποὺ ἀποφέρουν τὸ ἀνώτερο ὄνησιν ἐπιτόκιο τῶν 10½ ἐτησίως.

Πλήρη ἀνάλυση τοῦ κεφαλαίου μὲ τὰ ἔσοδα τῶν χορηγιῶν θὰ δημοσιεύσωμι ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἡμερῶν κατὰ συνέ-

πειαν τῆς ἀρχῆς μας ὅτι ἡ διαχείρισή μας εἶναι μέσα σὲ μιὰ ὑάλινη σφαῖρα περιστρεφόμενη καὶ ὁρατὴ ἀπὸ παντοῦ. Εἶναι μιὰ ὑποχρέωσή μας ἀπέναντι στὴν εὐγένεια, τὴ φιλογένεια, τὸν ἡπειρωτικὸ ἀλτρουϊσμό, ἀλλὰ ἀπέναντι καὶ στὴ μνήμη ἀγαπημένων προσώπων τῶν ἀφιερωτῶν, δωρητῶν, συνδρομητῶν, εὐεργετῶν καὶ μεγάλων Εὐεργετῶν, ποὺ συνέδεσαν τὴ μνήμη αὐτὴ μὲ τὴν Πνευματικὴ Στέγη τῆς Ἐταιρείας. Αἰωνία καὶ διηνεκὴς ἡ μνήμη τους.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ ἀποκαλύψω μὲ πόση δυσκολία ἀπέσπασα τὴ συγκατάθεση τοῦ Ἀγωνίου Δωρητοῦ τῶν 500.000 γὰ ἀνακοινώσω τὸ τίμιον ὄνομά του. Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Καλοῦδη, ποὺ οἱ προγονικὲς ρίζες του εἶναι γαντζωμένες στοὺς σκληροὺς, ἀλλὰ ἡρωϊκοὺς βράχους τοῦ Σουλίου καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν τίμια καὶ ἡρωϊκὴ φύτρα τῶν Τζαβελλαίων, αὐτῶν ποὺ σφαχτάρια παρέδιδαν τὰ τέκνα τους στοὺς τυράννους γιὰ τὴν Πατρίδα μὲ τὴν παρηγοριὰ ὅτι οἱ νέες γυναῖκες τους θὰ κάναν κι' ἄλλα παιδιά.

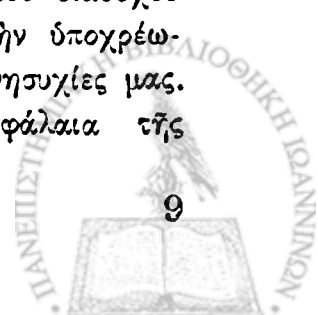
Ὁ εὐγενὴς Εὐεργέτης μὲ συγκινητικὴ προθυμία ἀγκάλιασε τὸν σκοπὸ τῆς Ἐταιρείας. Κατέθεσε τὸ ποσὸν τῶν 500.000 καὶ ὑπόσχεση γὰ καταθέσει τοὐλάχιστον ἄλλα τόσα κατὰ τὴ διαδρομὴ τοῦ 1978.

Προτείνω στὴ Συνέλευση γὰ ἐπευφημίσῃ τὸν Γενναῖον Σουλιώτη, γὰ ἀνακηρυχθῆ Μέγας Εὐεργέτης τῆς Ἐταιρείας, γὰ τοῦ ἀπονεμηθῆ τὸ Χρυσὸ Μετάλλιο, καὶ ἡ εἰκόνα του γὰ στολίσῃ τὴν Πνευματικὴ Στέγη.

Κύριοι Ἐταῖροι,

Τὸ Δ. Συμβούλιο παρητημένο ἐνώπιόν σας λογοδοτεῖ καὶ εἶναι ἄγνωστη ἡ κυριαρχικὴ βούλησή σας περὶ τοῦ διαδόχου Συμβουλίου. Ἐχομε ἔμως τὴν ὑποχρέωσιν γὰ σᾶς ἐκφράσωμι τὴν ἀνησυχίαν μας.

Ὅπως ἀκούσατε τὰ κεφάλαια τῆς

Πνευματικής Στέγης είναι επενδυμένα με επιτόκιο 10½. Άλλα αναγνωρίζεται ότι ο τιμάρθμος έχει μίαν έτησίαν άνοδον κατά 13%, ήτοι έχομε άπώλεια του τόκου και μέρος του κεφαλαίου. Δέν γνωρίζω τι και πότε θα αποδώσουν τα κυβερνητικά μέτρα περί τιθασεύσεως του τιμάρθμου. Διά τουτο προτείνω εις την Συνέλευση να έξουσιοδοτήσει το νέον Συμβούλιον να προβή στην αγορά άκινήτου και να επενδύση το κεφάλαιον αυτό ανεξαρτήτως άν το άκίνητον δέν προσεγγίζει τους δραματισμούς περί της Πνευματικής Στέγης.

Δ'. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

α) Ριζάρειον Ίδρυμα

Και τή χρονιά πού πέρασε ή Έταιρεία μας δέν έπαυσε να ένδιαφέρεται και να παρακολουθή όλα τα θέματα, πού αναφέρονται στο μεγάλο κληροδότημα των συμπατριωτών μας Ριζάρηδων, πού είναι μετουσιωμένο στο Ριζ. Ίδρυμα.

Θά άρκεσθώ να αναφερθώ σε μερικά άπ αυτά κάνοντας άρχή άπό το εκπαιδευτικό σύστημα με το όποιο λειτουργεί ή Σχολή.

Πέρυσι ύπήρχαν οι προδιαγραφές ότι ή Ριζ. Σχολή με το νόμο 476) 1976 και το σχετικό άρθρο του νόμου αυτού ειδικά για τή Ρ. Σχολή θα γίνονταν και πάλι σχολείο της προκοπής, όπως τα πρώτα 100 χρόνια λειτουργίας της, και όχι εξωμωμένο με τις άλλες ιερατικές, όπως γίνονταν άπό το 1945 και δώθε, με αποτέλεσμα να γίνει λόγος διερχομένων σύμφωνα με την προσφυή έκφραση συμπατριώτη μας πού είναι στο Συμβούλιο της Ριζ. Σχολής.

Με την προοπτική αυτή της βελτιώσεως της καταστάσεως στη Σχολή επαινέσαμε το Δ.Σ. του Ίδρυματος για τήν πρότασή του στο άρμόδιο Ύπουργείο να γίνει και

πάλι ή Ριζάρειος σχολείο της προκοπής.

Το ύπ' αριθ. 1025) 10 - 11 - 1977 Π.Δ. ώστόσο για τή μετατροπή του τύπου σχολείων εκκλησιαστικής εκπαίδευσως, μέσα στα όποια συμπεριλαμβάνεται και ή Ριζάρειος διέψευσε τις προσδοκίες μας.

Τίποτα δέν έγινε για τή Ρ. Σχολή το καλό.

Συνεχίζεται ή ίδια και χειρότερη κατάσταση.

Το τετρατάξιο εκκλησιαστικό Λύκειο της Ρ. Σχολής, όπως διαμορφώθηκε, βρίσκεται σε άπόλυτη άδυναμία να προσελκύση σπουδαστές Ήπειρώτες, για τους όποιους συστήθηκε κυρίως ή Σχολή άπό το διαθέτη. Είναι σχολείο υποβαθμισμένο, δεύτερης και τρίτης ποιότητας, όπως ήταν και εξακολουθεί να είναι άπό το 1945, χωρίς να δικαιολογή τήν ύπαρξη και λειτουργία του.

Το δεύτερο θέμα πού δε θα παραλείψη να αναφερθώ ή Έταιρεία είναι ή λειτουργία ενός δευτέρου σχολείου στο χώρο του Ίδρυματος. Πρόκειται για τήν ακριότερη ιερατική Σχολή ή το Άνώτερο Έκκλησιαστικό Φροντιστήριο. Άπό το 1972 πού έγινε ή 1572 άπόφαση του Σ. Έπικρατείας και πού άποφάινεται ότι αυτό το σχολείο δέν έχει καμιά σχέση με τή Ριζ. Σχολή έπρεπε να σταματήσει ή λειτουργία του

Ή θέση ή δική μας, ή Ήπειρωτική είναι άπλή: Οι κ. Σύμβουλοι του Ίδρυματος ήταν και είναι, οι πιο πολλοί, άνώτατοι κρατικοί λειτουργοί. Έάν αυτοί δέν συμφοίνονται με τις άποφάσεις των Δικαστηρίων, άπό ποίους πρέπει να περιμένη ο τόπος αυτός παραδειγματισμό για συμμόρφωση; Όλα ότα επικαλούνται οι κ. Σύμβουλοι για τή συνέχιση της λειτουργίας αυτού του σχολείου δέν έχουν καμιά θέση. Καμιά ένσολή άπό όπουδήποτε κι αν

προέρχεται δὲν καταργεῖ, δὲν αἶρει τίς ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων. Γιὰ τὸν ἰσχυρισμὸς ὅτι ἀπὸ τὸ Φροντιστήριον θγαίνουν παπιάδες, κάτι δηλ. πὺ ἤθελε ὁ Γ. Ριζάρης ἄς σιωπήσουμε. Εἶναι τὸ καλύτερο γιὰ ἔλους καὶ πρὸ πάντων γι' ὄσους ὑποστηρίζουν ὅτι πρέπει νὰ λειτουργῆ τὸ σχολεῖο αὐτό, ὅπως λειτουργεῖ.

Τὸ τρίτο θέμα, στὸ ὁποῖο θὰ ἀναφερθῶμε εἶναι τὸ γήπεδο τῶν 18 στρεμμάτων στὴν καρδιά τῆς Ἀθήνας συνδυασμένο καὶ μεῖ ἄλλα 11 στρέμματα πὺ πῆρε πολιτεία ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος σὲ δύο περιόδους γιὰ νὰ ἀνοίξῃ τὴν ὁδὸ Ριζάρη καὶ τὴ λεωφόρο Β. Κωνστατίνου.

Ἐπιχειρήθηκε καὶ ἐπιχειρεῖται ἔως τῆ στιγμῆ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἀκίνητης περιουσίας τῶν Ριζάρηδων νὰ περιέλθῃ στὴν κυριότητα τοῦ Κράτους μεῖ Π.Δ. καὶ νόμο, πὺ δημοσιεύτηκαν πέρυσι χωρὶς νὰ καταβληθῆ τὸ ἀνάλογο τίμημα ἢ γιὰ νὰ κυριολεκτήσουμε μεῖ τρόπο δημοτικὸ. Τὸν τελευταῖο ὁμως καιρὸ ὑπαναχώρησε ἡ Πολιτεία καὶ προτείνει νὰ φθάσῃ σὲ συμφωνία ἐκχωρήσεως τοῦ γηπέδου στὸ Κράτος μεῖ τὸς ἐκπροσώπους τοῦ Ἰδρύματος ἀνταλλάσσοντας τὰ 29 στρέμματα, γιὰ τὰ ὁποῖο ἀναφέραμε, μεῖ ἄλλα δημόσια κτήματα ἀνάλογης ἀξίας. Οἱ διαπραγματεύσεις συνεχίζονται. Νὰ ἰδοῦμε πὺς θὰ ἐξελιχθῆ ἡ πὺο μεγάλη καὶ οὐσιώδης αὐτὴ ὑπόθεση τοῦ Ἰδρύματος.

Οἱ συμπατριῶτες τῶν Ριζάρηδων, ὅπως πληροφροσύμαστε, ἐτοιμάζονται σὲ μιὰ μεγάλη συγκέντρωσή τους νὰ διεκδικήσουν τὰ δικαιώματά τους μεῖ δυναμικώτερα μεῖσα.

Δὲ θὰ κλείσουμε τὰ σχετικά μεῖ τὴν περίπτωση αὐτῆ, ἔαν δὲν ἀναφερθῶμε σ' ἕνα θετικὸ σημεῖο τῆς.

Τὸ πολυμελὲς Συμβούλιο ἀποφάσισε νὰ συμμορφωθῆ μεῖ τὸ θέλημα τοῦ Ριζάρη,

ὅπως ἐκφράζεται τοῦτο στὸν κωδικολλο τῆς διαθήκης του καὶ νὰ φτιάσῃ μιὰ ἀξιόλογη βιοτεχνία στὸ Μονιδένδρι.

Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ εἶναι ἐπωφελέστατη καὶ ἀνταποκρίνεται σὲ ὄσα μεῖ συνέπεια καὶ δίκαιη ἐπιμονὴ προβάλλουμε ἔμεῖς ἀπὸ πὺλὸν καιρὸ.

Μόνον μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὑπάρχουν ἐλπίδες νὰ μείνουν στὰ ρημαγμένα χωριά μας μερικοὶ νέοι ἄνθρωποι κι' ἔτσι νὰ πάρουν κάποια μορφή νέας ζωῆς. Τὸ πείραμα ἀρχίζει.

Γιὰ τὴ διασφάλισή του, γιὰ νὰ στερεωθῆ ἡ ἀπρόσκοπη λειτουργία βιοτεχνίας εἰωσίμης, γιὰτι δὲ μπορούμε νὰ ξέρουμε τί θὰ ἀποφασίζουν ὄσοι θὰ διευθύνουν τὸ Ἰδρυμα ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια, παράλληλα ἀρχίζει μεῖ τὴ συμπαράσταση τῆς Ἐταιρείας καὶ ἡ διαδικασία μεῖ τὴν ὑποβολή τῆς σχετικῆς αἰτήσεως στὸ Ἐφετεῖο Ἀθηνῶν γιὰ τὴν ἐπωφελέστερη διάθεση τῶν ἐσόδων τοῦ κληροδοτήματος σύμφωνα μεῖ τὸ νόμο 455) 1975.

Ἀφότου ἀρχισε ἡ ἀνακίνηση ἐδῶ καὶ 8 χρόνια τῆς μεγάλης ὑποθέσεως τοῦ Ριζ. Ἰδρύματος μεῖ πολλές ἐνέργειες καὶ πολλές ἐκδηλώσεις, πὺ ἐγιναν ἀπὸ πολλές πλευρές, ἡ ὑποβολή τῆς αἰτήσεως εἶναι μεῖσα στὰ 140 χρόνια λειτουργίας τοῦ κληροδοτήματος ἱστορικῆς, κοσμογονικῆς σημασίας. Ἡ τύχη τοῦ κληροδοτήματος καὶ ἡ διάθεση τῶν πόρων του γιὰ κινωφελεῖς σκοποῦς Ἡπειρωτικοῦ μεῖ περιεχόμενο μορφῆς κοινωνικῆς, καὶ πολιτιστικῆς θὰ ἐξαρτῆ ἀπὸ τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἐφετεῖου Ἀθηνῶν.

Γιὰ ὄλ' αὐτὰ τὸ Δ. Συμβούλιο τῆς Ἐταιρείας ἔχαμε τίς ἐπιβαλλόμενες ἐνέργειες μεῖ ὑπομνήματα καὶ παραστάσεις στοῦς Ἐπουργοῦς Οἰκονομικῶν, Παιδείας καὶ Δημοσίων ἔργων.

β) Φιλεκπαιδευτική Έταιρεία (Άρσάκειον)

Γνωστές αλλά άνευ ανταποκρίσεως ενέργειες έγιναν προς την κατεύθυνση και του άλλου Ίδρύματος, της Φιλεκπαιδευτικής Έταιρείας.

Άπο του μηνός Μαρτίου με έγγραφό μας προς τη Διοίκηση του Άρσακειού είχαμε θέσει τὸ ζήτημα αναδιώσεως της Σχολής Χοταχόδας.

Έφ' ὅσον ἡ ἰδιαίτερα γενέτειρα Πατριδα του Άρσάκη εἶναι ὑπόδουλος στον Λαϊκό Δημκράτη, πού δικαιεῖ τὴν Ἄλβανία 35 χρόνια, ἡ Φιλεκπαιδευτική Έταιρεία, πού διαχειρίζεται τὰ εἰδικὰ κεφάλαια της Σχολής ἀπὸ τὸ 1870 ἐκρίναμε ὅτι ἔχει ὑποχρέωση ἐπὶ τέλους ὅστερα ἀπὸ 100 χρόνια νὰ δημιουργήσῃ στήν Ἑλληνοαλβανική μεθόριο και μάλιστα στήν Ἀρίνιστα της Κασαβιάς, ὅπου πλείστοι Βορειοηπειρώτες πρόσφυγες παλαιοὶ και νέοι κατοικοῦν, ἕνα βιοτεχνικό Σχολεῖο με τὴν ἐλπίδα νὰ συγκρατηθῇ ὁ γύρω πληθυσμός στα πατρογονικά του χωμάτα.

Ἐκινητοποιήσαμε πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸν και τὴν ἀκριτική Κοινότητα.

Ἐγράψαμε και στον Σύνδεσμο τῶν Ἀποφοίτων του Άρσακειού με τὴν ἐλπίδα νὰ συγκινήθουν οἱ καλὲς κυρίες, πού τὸν διευθύνουν.

Δυστυχῶς δὲν ἐλάβαμε οὔτε ἀπάντηση.

Ἀπηυθύνουμε τὸ κατωτέρω ὑπόμνημα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28.6.1977

Καθηγητὴν

Στυλ. Κορρέν, Πρόεδρον Φ. Ε.

Έ ν τ α θ θ α

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐπανηγοδάλλαμεν τὸ ἀπὸ τοῦ μηνός Μαρτίου 1977 ἐπιδοθέν πρὸς τὸν μακαρί-

την Πρόεδρον Γεώργ. Κουρμούλην ὑπόμνημα της ἀκριτικής ἡπειρωτικής Κοινότητος Κτισμάτων Πωγωνίου, περὶ ἰδρύσεως Βιοτεχνικής Σχολῆς Θηλέων εἰς τὴν ὡς ἄνω Κοινότητα, εἰς ἀναδίωκν της Σχολῆς Χοταχόδας τοῦ Ἀποστόλου Ἀρσάκη, της ὁποίας τὴν ἐπιμέλειαν εἶχε κατὰ τὸ δωρητήριο ἡ Φ. Έταιρεία μέχρι τοῦ 1921 ὅποτε ἔκλεισε διὰ διαταγῆς τῶν ἀλβανικῶν ἀρχῶν, ὅπως ἔκλεισαν ὅλα τὰ ἑλληνικά Σχολεῖα εἰς τὰς ἀλβανοφώνους περιφέρειας της Βορ. Ἠπείρου.

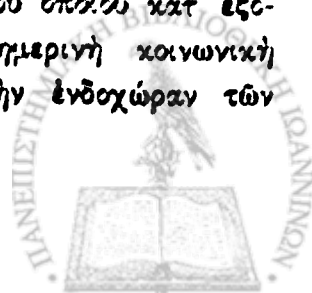
Διετελέσατε Ἐφικτωργός της Παιδείας και γνωρίζετε τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας της διαμορφωθείσης κοινωνικής πραγματικότητος, ἰδια μετὰ τὸν 6' Παγκόσμιον πόλεμον.

Γνωρίζετε τὸ δρῆμα θετιθῶν ἀποφοίτων τῶν κλασσικῶν σχολείων και τὴν ἐργασίαν της ὑπαίθρου, ὅπου ἔχομεν σχολεῖα ἄνευ μαθητῶν, ἀπὸ τὴν ἀνεπιστηπτι ἀποδημίαν τῶν ἀποφοίτων ἐκ τῶν πατρογονικῶν ἐστιῶν.

Ἡ καθημερινή ἐμπειρία μας ἐδίδαξε ὅτι τυχόν ἰδρυσις τοῦ ἰδίου τύπου Σχολείων της Φιλεκπ. Έταιρείας εἰς Ἰωάννινα, ἐνῶ θὰ εἶναι ἕνα ἔργον προθήκης, οὐδὲν θὰ προσθέσῃ και εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν διάδημα της Φιλεκπαιδ. Έταιρείας και εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν Ἰωαννίνων, τὰ ὅποια ἔχουν ἤδη μακρὰν παράδοσιν, παλαιότεραν της Φιλεκπαιδευτικής, εἰς κλασσικήν παιδείαν.

Ἀντιθέτως θὰ ἀποτελέσουν ἀφρητὴν παραπόνων και κρισολογιῶν ἐκ μέρους τῶν μὴ ἐκκαποποιημένων.

Ἡ ἰδρυσις Βιοτεχνικής Σχολῆς Θηλέων εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀρίνισταν (Κτίσματα) θὰ ἀποτελέσῃ ἕνα γενναῖο βῆμα της ἐκπαιδευτικής πολιτικής της Φιλ. Έταιρείας εἰς ἕνα τομέα, τοῦ ὁποίου κατ' ἐξοχήν ἔχει ἀνάγκην ἡ σημερινή κοινωνική πραγματικότης, εἰς τὴν ἐνδοχώραν τῶν

Ἰωαννίνων, ὡς μέτρον ἀνασταλτικὸν τῆς ἀστυφιλίας καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως ἀφυλάκτων τῶν συνόρων ἀπὸ τοὺς Ἀκρίτες.

Γνωρίζετε σεῖς ὅτι τὸ Βυζάντιον, μὲ τὴν σοφίαν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς του, ἐπεδότει τοὺς Ἀκρίτας.

Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ συνδέσετε τὴν προεδρικὴν θητείαν σας μὲ ἓνα μέτρον τολμηρὸν, ἀλλὰ σύμφωνον καὶ μὲ τὴν θέλησιν τοῦ μεγαλωνύμου Ἀρσάκη καὶ τὸ ὅποιον ἀναμφισβήτητος θὰ ἐπιδοκιμασθῆ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνησυχοῦσαν Κοινὴν Γνώμην, ἣ ὅποια μὲ τρόπον βλέπει ἀνοιγομένης κερκόπορτας εἰς τὰ σύνορα καὶ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν, τῆς ὁποίας τὰ μέτρα περὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς παραλλήλους σκοποὺς ἀποβλέπουν.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γεν Γραμματεὺς
Ἀλέξ. Χ. Μαιμρόπουλος Στάθ. Λαμπριδῆς

Ε'. ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Μὲ πολλὴν χαρὰ σᾶς ἀναγγέλωμε ὅτι τὸ θέμα στεγάζσεως τῆς Πινακοθήκης τῶν Νεοελλήνων Καλλιτεχνῶν εὔρε τὴν ὀριστικὴν του λύσιν. Ὅπως θὰ ἐνθυμείσθε εἶναι ἔργον τῶν Φίλων τῶν Ἰωαννίνων, πού τὰ μέλη κοσμοῦν τίς τάξεις τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας.

Ἀποτίομε φόρον τιμῆς πρὸς τοὺς ἀπελθόντας τοῦ ἀδελφοῦ Σωματείου, τοὺς ἀεμινήστους Γεώργιο Βηλαρά καὶ τὴν Ἑλένην Κανελλοπούλου καθὼς καὶ τὴν Ἰφιγ. Βακατάτη καὶ ἐκφράζομε τὴν ἐκτίμησιν πρὸς τοὺς Ἐταίρους τῶν Φίλων τῶν Ἰωαννίνων.

Ἀλλὰ ἡ συγκροτηθεῖσα μὲ ἔργα ἀφιέρωματα τῶν Νεοελλήνων Καλλιτεχνῶν Πινακοθήκη, πού τὴν πρωτοβουλία καὶ τὸ θάρρος ἀνέσχε ὁ Καλλιτεχνικὸς Σύμβουλος τῶν Φίλων τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἔπειτα τῆς

Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας ζωγράφος κ. Κώστας Μαλάμος εἶχε παραγκωνισθῆ στὰ ὑπόγεια τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου τῶν Ἰωαννίνων ἐπὶ μίαν περίπου δεκάετια.

Μὲ ἐπίμονες ἐνέργειες τῆς Ἐταιρείας μας ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν Δήμαρχον Ἰωαννιτῶν κ. Κώσταν Μπέγκαν πρὸς τὴν ἀρμοδίαν Ἑπιτελείαν τοῦ Ἐπιμελητοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ἔπειτα ἀπὸ κλυδωνισμοὺς καὶ ὑπαναχωρήσεις ἐπὶ τέλος τὰ ἔργα θὰ μεταφερθοῦν στὸ τέως βασιλικὸν Περίπτερον τοῦ Φρουρίου ὅπου καὶ θὰ ἐγκατασταθοῦν. Ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ὁ κ. Μαλάμος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας, διαδόχου τῶν Φίλων τῶν Ἰωαννίνων θὰ παραστῆ στὴν παράδοσιν τῶν ἔργων ἀπὸ τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μοσεῖον στὸν Δήμον Ἰωαννιτῶν.

ΣΤ'. Ε.Ο.Τ. ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Μὲ ἐπανελημμένα ἔγγραφα μας καὶ προσωπικὰ διαβήματα ἐζητήσαμε τὴν μέσῳ τοῦ Ε.Ο.Τ. ἀναζωογόνησιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως μὲ τὴν ἐγνοία τοῦ Τουρισμοῦ στὰ Ζαγοροχώρια. Ἐποδείξαμε παραδοσιακὰ σπίτια γιὰ νὰ δανειοδοτηθοῦν καὶ νὰ μεταβληθοῦν σὲ ξενώνες τουριστικούς. Τὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν πενιχρά, πλὴν τῶν περιπτώσεων τοῦ Παπίγκου.

Ζ'. ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ —ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τὸ Συμβούλιον ἠθέλησε νὰ μεταφέρῃ τὴν Ἡπειρωτικὴν παρουσίαν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν ἀπὸ τὴν μόνιμην ἔδραν τῶν Ἀθηνῶν καὶ στὴν Ἐπαρχίαν ὅπου ὑπάρχον Ἡπειρώτες. Ἀποστέλλει τὸ Δελτίον στὶς Ἡπειρωτικὰς ὀργανώσεις τῶν Ἐπαρχιῶν καθὼς καὶ τίς ἐκδόσεις τῆς δωρεάν, ὅπου ζητηθοῦν. Ὁ Πρόεδρος ἔκαμε ἐμίλιαν

γέ οργανωμένη πνευματική εκδήλωση των Ήπειρωτών των Πατρών, της Καρδίτσας και στις 3 Ιουνίου θα πάη να συναντήσει τους Ήπειρώτες της Λειβαδιάς, όπου θα κάμη δμιλία.

Μέ συγκίνηση αναπολεί ο Πρόεδρος, που έχει την εύτυχία να απολογίζεται ενώπιόν σας ότι τον Ιούλιο του 1975 μετέφερε επί πτερύγων ανέμων το όνομα της Ήπειρωτικής Έταιρείας στο Σικάγο ναλ τη Νέα Τόρκη, μέ την εύκαιρία του Παναπειρωτικού εκεί Συνεδρίου. Έδειξε από τους τηλεοπτικούς σταθμούς της πόλεως θαυμαστά τοπεία της Ήπειρου. Έπανελάβε στην Ήπειρωτική και σ' όλη την Έλληνική Όμογένεια το σύνθημα «Έλληνες περισσότερες ώρες στις κρεβατοκάμαρες» πιστεύοντας ότι αφού οι εκεί όμογενείς έχουν άφθονες ύλικές προϋποθέσεις να αυξήσουν τον πληθυσμό τους, αφού είναι παραδεκτό ότι τα διάφορα λεγόμενα λ ό μ π υ ασκούν επίδραση στη διαμόρφωση της έξωτερικής πολιτικής των Η. Πολ. Καθώς θα έγθυμείσθε είχε τότε επιτευχθή ή πρώτη έλληνική νίκη στο Κογκρέσο.

Πάνω από 500.000 Έλληνες, που λαχταρούν ν' ακούσουν και να ιδούν την έλληνική ώρα άκουσαν τότε το όνομα της Ήπειρωτικής Έταιρείας, που τα έγκώμια της έκαμε έπίσης ο Αρχιεπίσκοπος Ίάκωδος.

Η'. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ή Έταιρεία τιμηθεία μέ πρόσκληση της Έταιρείας Ήπειρωτικών Μελετών έλαβε μέρος τον Αύγουστο του 1977 στις έορτές της Δωδώνης διά του Προέδρου και του Συμβούλου κ. Κωνστ. Έξάρχου, καθώς και στα αποκαλυπτήρια προτομών, επιταμβίων αναθημάτων και στο μνημόσυνο των 49 εκτελεσθέντων της Παραμυθίας.

που όργάνωσε το αδελφό Σωματείο «Οι Φίλοι του Σουλίου».

Θ'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ή Έταιρεία όρā μέ τη βοήθεια των έγγενών Ήπειρωτικών Δυνάμεων στις δποίες όφείλει την ύπόστασή της. Άνύπαρκτη ήταν κάθε κρατική άρωγή στο έργο μας. Μέ λύπη μας είδαμε ν' άπορρίπτονται αιτήσεις μας τόσο από το Έπουργείο Πολιτισμού και Έπιστημών, όσο και από τη Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων.

Ι'. ΜΕΤΑΛΛΙΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ό κ. Δημήτριος Τσεκούρας Έταίρος, υίός του Έθνικού Άγωνιστού κ. Άθανασίου Τσεκούρα, εισηγητής της Έπιτροπής Στέγης, έκαμε μία πρόταση και ανέλαβε και την ύλοποίηση της, να κόψη ή Έταιρεία ένα συμβολικό Μετάλλιο. Ή όλη δαπάνη κατά τον κ. Τσεκούραν μπορεί ν' ανέλθη σε 100.000 δραχμές. Είς τι ποσόν άκριβώς θα ανέλθη αυτό μόνο ο κ. Τσεκούρας ανάδοχος και της σκέψευς και της δαπάνης εκτελέσεως γνωρίζει. Έμεις γνωρίζομε ότι ή δαπάνη θα είναι μικρότερη της αγάπης, που τρέφει προς την Έταιρεία ο κ. Τσεκούρας.

Κατά συνέπεια της προτάσεώς του είχαμε επανειλημμένες συσκέψεις και συζητήσεις μέ τον κ. Λεάνδρον Βρανούσην, τον καλλιτεχνικό μας συνεργάτη κ. Κώσταν Μαλάμιον τον κ. Τσεκούραν και τον γλύπτη κ. Θεόδ. Παπαγιάννην.

Ό κ. Μαλάμης είχε την έμπνευση να παρασταθή ή μορφή μιας κόρης, έργο άγνωστου καλλιτέχνη, που έβρέθηκε στις άγασκαφές της Δωδώνης από τον Καραπάνο. Έτσι το μετάλλιο στη μία όψη εικονίζει την άγνωστη αυτή κόρη να κρατή το

περιστέρι σύμβολο δωδωναίας λατρείας, αλλά και της ειρήνης. Στην άλλη όψη, εικονίζεται σκηνή από το δοξασμένο Ο Χ Ι του 1940. Ο συμβολισμός είναι κυκλικός. Ἐφωτισμένη ή Ἐπειρος στα εἰρηνικά ἔργα και τὸ ἰδανικὸ τῆς Εἰρήνης. Ὅμως ὅταν αὐτὴ διακωδευέται ἀδράχνει τὰ ἄρματα, ὅπως τὸ 40. Ὁ κ. Βρυγούσης ἠθέλησε νὰ παρασταθῇ τὸ ἀγνώστου ποιητοῦ μὲ κάπως εὐρύτερη ἀπὸ τὰ Γιάννινα ἔννοια «Ἐπειρος πρώτη στ' ἄρματα στα γρόσια και στα γράμματα». Τέλος τὴν ὅλη σύνθεση ἐφιλοτέχνησε ὁ νέος Ἐπειρωτῆς γλύπτης κ. Θεόδ. Παπαγιάννης, πασίγνωστος στὸν καλλιτεχνικὸ κόσμο. Ἡ Ἐταιρεία ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη της πρὸς τὴν Τετρανδρία, πὸ ἔκαμε πραγματικότητῃ τὴ σκέψη τοῦ κ. Τσεκούρα.

Τὸ μετάλλιο θὰ ἀπονέμεται γιὰ διακεκριμένες πρὸς τὴν Ἐπειρο και τὴν Ἐπειρωτικὴ Ἐταιρεία πράξεις ἀρχῆς γενομένης σήμερα ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον Καλούδη.

ΙΑ'. ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Κύριοι Ἐταῖροι,

Σὰν ἐπίστεψη τῶν προσπαθειῶν κατὰ τὴν τριετῆ θητεία μας μᾶς ἤρθε ἡ βράβευση τοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρείας μας ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Εἶναι μιὰ τιμὴ ὀφειλομένη πρωτίστως στοὺς προκατόχους μας, πὸ ἔκράτησαν στα σιθαρὰ χέρια τους τὴν Ἐταιρεία και μᾶς τὴν ἐκληροδότησαν, μαζὶ μὲ τὴν ὑποχρέωση νὰ τὴ διατηρήσωμε και νὰ τὴν παραδώσωμε σὲ χέρια τίμια και ἄξια.

ΙΒ'. ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΦΗΣΑΝ

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1977 ὁ θάνατος ἀφῆρπασε ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς Ἐταιρείας ἐπίλεκτα Μέλη αὐτῆς.

Β α σ ί λ ε ι ο ς Β α κ ἄ λ η ς.
Χρηστὸς και ἐνάρετος παλαιὸς Ἐπειρωτῆς τῆς περασμένης γενιᾶς τοῦ Μπιζανίου. Γιαννιώτης μὲ λαμπρὰ οἰκογένεια. Παρακολουθοῦσε τὸ ἔργο τῆς Ἐταιρείας ἐπὶ πολλὰ χρόνια μὲ ἐνδιαφέρον.

Β α λ α ο ὄ ρ α ς Χ ρ ι σ τ ὀ δ ο υ λ ο ς. Στὴν ἀκμὴ τῆς ἡλικίας του θῦμα τῆς ἐπάρατης ἀρρώστειας μᾶς ἄφησε ὁ Ζαγορσίσιος Βαλαούρας. Μέλος τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐταιρείας μας. Πάντοτε εὐδιάθετος και πρόσχαρος και πρόθυμος γιὰ κάθε θέμα, πὸ τοῦ ἀνετίθετο καὶ τὸ ἔφερε εἰς πέρας. Ἡ Ἐνωσις Ζαγορσίσιων και ἡ Ἐπειρωτικὴ Ἐταιρεία αἰσθάνονται και θὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀπώλειά του ἐπὶ μακρόν.

Γ ε ω ρ γ ί ο υ Ἀ ρ ι σ τ ο τ ἔ λ η ς. Πασίγνωστος Βορειοηπειρωτῆς Δικηγόρος μὲ λαμπρὸς νομικὲς ἐργασίες. Διακεκριμένος παράγοντας τῆς Ἐπειρωτικῆς Παροικίας.

Εὐ ἄ γ γ ε λ ο ς Δ η μ ὀ π ο υ λ ο ς
Ἀπέθανε τὴν 8ην Ἀπριλίου και κηδεύτηκε στὸ Α' Νεκροταφεῖο, ἀγαπημένος (Συνάδελφος στὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπειρωτικῆς Ἐταιρείας, ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μέσης Ἐκπαίδευσῆς Εὐάγγελος Δημόπουλος.

Ὁ Ε. Δημόπουλος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἄρτα υἱὸς τοῦ παλαιοῦ ἱατροῦ τῆς πόλεως, Δημοπούλου. Ἐμαθε ἐκεῖ τὰ πρῶτα γράμματα. Ἐφοίτησε στὴ Φιλοσοφικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν και μὲ ὑποτροφία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὕστερα ἀπὸ διαγωνισμό, ἔκαμε μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὴ Γερμανία.

Ἦταν ἀπὸ τοὺς λίγους Ἑλληνας τῆς ἐποχῆς, μὲ σπουδὲς στὸ ἐξωτερικὸ. Ἐπανερχόμενος μπῆκε στα στελέχη τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσῆς, ὅπου και διέπρεψε μέσα

σὲ μιά τριακονταπενταετία σ' ἔλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἀπὸ Καθηγητῆς, στὸ βαθμὸ τοῦ Γυμνασιάρχου καὶ τέλος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον καὶ ἀπεχώρησε ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία.

Ἀπὸ τὸ ὄμμα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας μᾶς ἔδωκε τὴν πραγματεία «παρалаειπόμενα καὶ κατάλοιπα τοῦ παναρχαίου πρώτου ἐν Ἠπειρῷ Μαντείου Δωδώνη». «Φυσικὸν καὶ πνευματικὸν περιβάλλον τῆς Ἠπειροῦ τροφὸς τοῦ ποιητοῦ Κ. Κρυστάλλη». Τὸ πρῶτο ἔχει ἐκδοθῆ ἀπὸ τὴν Ἠπειρωτικὴ Ἑταιρεία.

Ἀρετὲς κοσμοῦσαν τὸν ἀείμνηστο Συνάδελφο Εὐάγγελο Δημόπουλο. Ἡ ἐργατικότητά του, ἡ διδακτικὴ δεξιότητά, ἡ πρωτοβουλία, τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας μὲ τοὺς συναδέλφους του. Ἡ ἀνοχή στίς ἀντίθετες ἀπόψεις, ἡ ἀνιδιοτέλεια, ἡ γενναιοφροσύνη καὶ παρρησία γνώμης. Εὐλικρινῆς καὶ ἄδολος καὶ καλόκαρδος. Ὅλα αὐτὰ συνέθεταν μιὰ ἠθικὴ προσωπικότητα.

Ἀσκίαστη ἐπὶ ἔτη ἦταν ἡ συνεργασία μας στὴν Ἠπειρωτικὴ Ἑταιρεία, τῆς ὁποίας τὸ ἔργο παρακολουθοῦσε μὲ ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἔχαιρε γιὰ τὴν πρόοδό τῆς.

Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησε στὸ Α' Νεκροταφεῖο ὁ ἐμότιμος καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κων. Ἡλιόπουλος. Ἡ Ἠπειρωτικὴ Ἑταιρεία κατέθεσε στέφανον στὴ σορὸ του καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς ἀποχαιρέτησε τὸν ἀληθινὸν Συνάδελφο.

Ροῦμπος Λεόντιος. Ἀπὸ τὴ Στεγὸπολη τῆς Βορείου Ἠπειροῦ ὁ Λεόντιος Ροῦμπος, ἀνώτερος ὑπάλληλος τῶν Γενικῶν Ἀσφαλείων Τεργέστης. Παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον τὸ ἔργο τῆς Ἑταιρείας.

Ἰωάννης Τρίμης

Σὲ ἡλικία 81 ἐτῶν ἀπεβίωσε στίς 28 Μαρτίου ὁ γραφικὸς καὶ συμπαθέστατος Φαρμακοποιὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ἰωάννης Τρίμης Ζίτσας. Μέλος τοῦ Δ. Συμβουλίου τῶν «Φίλων τῶν Ἰωαννίνων» καὶ τῆς «Ἠπειρωτικῆς Ἑταιρείας» ὁ καλὸς κάγαθος Μπάρμπας - Γιάννης Τρίμης κατείχετο ἀπὸ τὸ ἡπειρωτικὸ πάθος καὶ μάλιστα γιὰ τὴν ἁμορφὴ πατρίδα του τῆ Ζίτσα.

Ἐπιστήμονας καὶ κοινωνικὸς παράγοντας, πολῦτιμος καὶ ἀξιαγάπητος ἀπ' ἄλους ὄροι τὸν ἐγνώρισαν καὶ συνεργάστηκαν μαζί του. Στὸ προσκήνιο πάντοτε τῆς δραστηριότητος. Ὡς Πρόεδρος τῆς «Ἐνώσεως Ζιτσαίων Ἀθηνῶν» δὲν ἔπαυσε στιγμὴ νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ Γυμνάσιο τῆς Ζίτσας, τὸ Οἰκοτροφεῖο καὶ τὸ Οἰνοποιεῖο.

Ἡ Ζίτσα καὶ ἡ προκοπὴ τῆς, τὸ παρελθὸν τῆς καὶ ἡ ἱστορία τῆς ἦταν τὸ μέλημα τῶν διαλογισμῶν του μέχρι τῆς ὥρας, πού ἡ ἡμιπληγία τὸν ἀχρήστεψε τὰ τελευταῖα δύο χρόνια καὶ ἐξαφάνισε τὴ γραφικὴ φυσιογνωμία του ἀπὸ τίς συνεδριάσεις τῶν κοινοφελῶν ὀργανώσεων Λιωνία σου ἡ μνήμη ἀληθινόνητε, εὐγενικὴ Ἠπειρώτη Ἰωάννη Τρίμη!

Φλώρος Ὀδυσσεύς. Μέλος τῆς Ἑταιρείας ἀρχαῖον ὁ δικηγόρος καὶ συνταγματάρχης ἐν ἀποστρατεία Ὀδυσσεύς Φλώρος Τραπεζοδότης μὲ ἡπειρωτικὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ πάθος γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ τῆς Ἠπειροῦ.

Οἱ Ὀδυσσεύς Φλώρος καὶ Ἰωάννης Τρίμης ἠθέλησαν καὶ μετὰ θάνατον νὰ ἐνταφιασθοῦν καὶ νὰ μείνουν μόνιμοι κάτοικοι τῆς πατρικῆς Γῆς.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙ ΑΛΕΞΙΟΥ ΤΡΑΝΤΑ

Ὁ Ἴατρός κ. Βασίλειος Χρή- στου συμπληρώνει:

Ὅσα ἐγράψαμε στὸ προηγούμενο τεύ-
χος γιὰ τὸν διάσημο Βουρμπιανίτη ὀφθαλ-
μίατρο Ἀλέξιο Τράντα ἔδωκαν ἀφορμὴ
στὸν συντοπίτη του ἀκτινολόγο Ἴατρό κ.
Βασίλειον Χρήστου νὰ συμπληρώσει τίς
γνώσεις μας μὲ τὰ ἐπόμενα στοιχεῖα πού
μᾶς ἔδωκε:

Ὁ Ἀλέξιος Τράντας μὲ 4 μεθόδους
ὀφθαλμολογίας καὶ μὲ 200 ἐργασίες υπέ-
βαλε ὑποψηφιότητα γιὰ τὴν Ἀκαδημία
καὶ ὄχι γιὰ τὸ Πανεπιστήμιο, πού ἐγρά-
ψαμε. Ἀντ' αὐτοῦ ὁμοῦ ἐξελέγη ὁ Ἀρι-
στοτέλης Κούζης μὲ μικρότερη, κατὰ τοὺς
εἰδικούς, συγγραφικὴ ἐπιφάνεια.

Ὁ Ἀρχιτέκτων Βασίλειος Κουρεμέ-
νος, Ἡπειρώτης καὶ αὐτός, ἀπὸ τὸ Μπου-
λιαράτι τῆς Βορ. Ἡπέρου, Ἀκαδημαϊ-
κὸς καὶ Εὐεργέτης τῆς Ἀκαδημίας, ἔλεγε
στὸν Τράντα ὅτι οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ ψηφί-
σαντες τὸν Κούζη εἶχαν μετανοιώσει γιὰ
τὴν ψήφον τους.

Ἦταν τέτοια ἡ διεθνὴς ἐκτίμηση στὴν
ἐπιστημονικὴ ἀξία τοῦ Τράντα, πού ὁ Κα-
θηγητὴς τῆς Ὀφθαλμολογίας τοῦ Βερολί-
νου Πρ. Σνάιντερ ἔλεγε ὅτι «πρὸ τοῦ Τράν-
τα δὲν εἴχαμε ὀφθαλμολογίαν». Ἐξ ἄλλου
ὁ κ. Χρήστου μᾶς προσθέτει ὅτι ὁ νέος Ἡ-
πειρώτης, πού ζητοῦσε τὴν παρέμβαση τοῦ
Τράντα γιὰ νὰ ἀποφύγει τὴν μῆνιν τῶν
κριτῶν του ἦταν ὁ ἐπίσης διακεκριμένος
Νευρολόγος Ἴατρός Βασίλειος Κῶνος ἀπὸ
τὴν Πρεμετὴ τῆς Βορ. Ἡπέρου.

Τέλος ὁ κ. Βασ. Χρήστου μᾶς ἔστειλε
τὴν ἀνακοίνωσή του στὴν Ἱατροχειρουργι-
κὴ Ἑταιρεία Ἀθηνῶν, τιμητικὴ συνε-
δρίαση γιὰ τὸν διάσημο Ἀλέξιο Τράντα
τῆς 5ης Μαΐου 1961 μὲ τὸν τίτλο «Τὸ ἐ-

πιστημονικόν, ἔθνικόν καὶ κοινωνικόν ἔρ-
γον τοῦ Ἀλεξίου Τράντα (1867 - 1961).

Στὴν ἀρίστη αὐτὴ πραγματεία τοῦ κ.
Χρήστου διαβάξομα ὅτι τὴν συνεδρίαση
ἀνοίξε ὁ ἐπίσης Ἡπειρώτης (ἀπὸ τὴν πα-
λαιὰ Ἄρτα τῆς Αὐλώνας μακαρίτης Κα-
θηγητῆς Σπύρος Οἰκονόμου). Τὶ σύμπτω-
ση ἀλήθεια ἔνα ἀνέκδοτό μας νὰ γίνεαι ἀ-
φορμὴ συγκομιδῆς τόσων Ἡπειρωτῶν Ἐ-
πιστημόνων!— ὅτι ὁ Ἀλέξιος Τράντας
εἶναι διεθνῶς ἀνεγνωρισμένος διὰ τὰς ἐ-
ρεῦνας καὶ μεθόδους του, αἵτινες ἀναφέ-
ρονται εἰς τὰ εἰδικὰ συγγράμματα καὶ δι-
δάσκονται ὡς «Μέθοδοι Τράντα» εἰς ὅλα
τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Κόσμου, ὅτι ἐθεω-
ρεῖτο ἰσότιμος μὲ τοὺς διασημοτέρους τῆς
ἐποχῆς του ἀποκαλούμενος ὑπ' αὐτῶν
«Πατὴρ τῆς Γωνιοσκοπίας». Διετέλεσε ἐ-
πίτιμος Πρόεδρος ξένων καὶ ἡμετέρων
Ἱατρικῶν Ἑταιρειῶν. Μεγάλος Ἡπειρώ-
της ἀναμορφωτῆς καὶ Ἐθνικὸς Ἀγωνι-
στῆς τῆς Αὐτονομίας τῆς Βορείας Ἡπέ-
ρου. Ἀθλοθέτης καὶ Εὐεργέτης τῆς Ἡπέ-
ρου μὲ τεράστιον ἐπιστημονικόν, ἔθνικόν
κοινωνικόν καὶ ἀνθρωπιστικόν ἔργον ἐπὶ
60 καὶ πλέον ἔτη ἐν Κ) πόλει, ἐν Ἀθή-
ναις. Ἀπεβίωσε υπέργνηρος καὶ εὐτυχῆς
τῆ 10ην Ἰανουαρίου 1961 εἰς ἡλικίαν
94 ἐτῶν».

Ἡ «Ἐνωσις Ζαγορισίων» συγχαίρει:

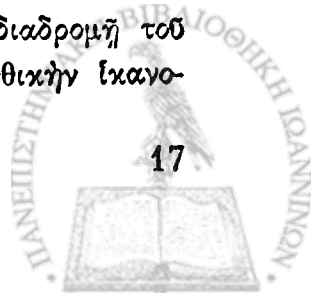
Πρὸς
Τὸν Πρόεδρον τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑται-
ρείας.

κ. Ἀλέξανδρον Μαιμῶπουλον
Ἀκαδημίας 64

Ε Ν Τ Α Υ Θ Α

Φίλτατε κ. Πρόεδρε,

Ἐνια γεγονότα ἐν τῇ διαδρομῇ τοῦ
βίου μας ἐνίοτε ἐπιφέρουν ἠθικὴν ἱκανο-

ἰσχύουσιν, εἰς πρόσωπα ἀναλώσαντα τὸν βίον των εἰς ἔργα εὐποιίας, τὰ ὅποια καὶ πολλάκις κρίνονται ἀναγκαῖα διὰ νὰ ἀποτελέσουν παράδειγμα πρὸς μίμησιν.

Καὶ ἡ θράβευσις τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, διὰ τὸ πολύμορφον ἔθνικόν ἀλλὰ καὶ πνευματικόν της ἔργον ἐπὶ μίαν πεντηκονταετίαν συντελεσθέν, δὲν δύναται νὰ μὴ πληρώσῃ μεγάλην χαρᾶς τόσον τὸ Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεώς μας ὅσον καὶ τὰ μέλη της, τὴν ὅποیان διὰ

τοῦ παρόντος ἐκδηλοῦμεν πρὸς τὴν Ἑταιρείαν σας, ἐκφράζοντες τὰ πλέον ἐγκάρδια συγχαρητήρια, εὐχόμενοι ἅμα τὴν συνέχισιν τῆς ὥραίας ἀπὸ πάσης ἀπόψεως δημιουργικῆς της δραστηριότητος, ἐπ' ἰσχυρῆς ἰδιαιτέρας μας Πατρίδος Ἑπείρου.

Μετὰ πατριωτικῶν χαιρετισμῶν.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Δ. Παπαλεοντίου Κλ. Βλαδίκα
Γεωπόνος

Ἐπιτ. Δ) τῆς Ἑταιρ. Γεωργίας

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΓΚΑΣ, Ο ΚΟΥΡΥΤΣΑΙΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ

«ὁ τὰ ἴδια κοινὰ νομίσας»

Στις 5 Μαΐου 1978 μπροστὰ ἀπὸ τὸ ἀπέριττο μνημεῖο πὺ σκεπάζει τὸ σκῆνωμα τοῦ Ἰωάννη Μπάγκα, στὸ Α' Νεκροταφεῖο, ἔγινε ἐπιμνημόσυνη δέησις, ὀργανωμένη ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ Μπαγκείου Κληροδοτήματος.

Ὁμιλος εὐεργετουμένων καὶ ὑποτρόφων τοῦ κληροδοτήματος, Προεδρεῖα Ἑπειρωτικῶν καὶ Βορειοηπειρωτικῶν Ὀργανώσεων καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ ἰσόδιο Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ κύριος Φίλιππος Δραγούμης, ἀνέπεμψαν δέησις ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Ἰωάννη Μπάγκα.

Ὁ Γάλλος φιλόσοφος καὶ κοινωνιολόγος τοῦ περασμένου αἰῶνος Γαβριὴλ Τάρντ, ὁ συγγραφέας τοῦ περιφήμου ἔργου «Περὶ τῶν νόμων τῆς μιμήσεως», ἔγραψε ὅτι δὲν ἦταν ἄσκοπο ἂν οἱ Πολῖτες μιμηθοῦν τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, πὺ καθιέρωσε τίς ἑορτὲς τῶν Ἀγίων καὶ τῶν Μαρτύρων καὶ καθιερῶσιν καὶ αὐτὲς μερικὲς μέρες τοῦ χρόνου γιὰ μνημόσυνα τῶν Μεγάλων Εὐεργετῶν τῆς Πατρίδος καὶ ὅλης τῆς Ἀνθρωπότητος ὡς παράδειγμα στοὺς σύγχρονους καὶ μάλιστα στοὺς νέους.

Ἀπὸ τὴν Κορυτσά ὀρμίζεται ὁ Ἰωάν-

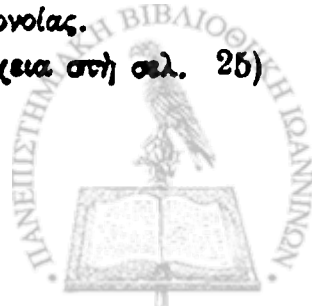
νης Μπάγκας τὸ 1833 σὲ ἡλικία 19 ἐτῶν. Ἄσκησε τὸ ἐπάγγελμα τῆς ραπτικῆς στὴν ἀρχὴ καὶ ἔπειτα ἐπιδόθηκε σὲ ἐπιχειρήσεις στὴν Αἴγυπτο.

Ἦλθε κατόπι στὴν πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ τὸ 1889 ἐδώρησε ὅλη του τὴν περιουσία ἀπὸ 1.000.000 δραχμὲς τῆς ἐποχῆς μὲ τὴ συνεργασία τοῦ ἀειμνήστου Στεφάνου Δραγούμη στὸ ἔθνος. Καὶ ἔγινε συνταξιούχος τῶν ἰδίων αὐτοῦ εἰσοδημάτων μὲ χίλιες δραχμὲς κατὰ μῆνα, πὺ τοῦ ὀρισε ἡ Κυβέρνησις.

Ἐξῆσε μὲ λιτότητα καὶ πέθανε τὸ 1895. Ζῶντας ἐφύλαγε ὡς κειμήλιο τὸ ἐργαλεῖο τῆς πρώτης του σταδίου ὀδραχίας, τὸ ψαλίδι καὶ καυχιόταν, πὺς ἂν ζοῦσε κάμποσα ἀκόμα χρόνια θὰ ἔκανε ἄλλη τόση περιουσία, ἀπὸ τὴ συνταξί του!

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κληροδοτήματα τῆς Κορυτσᾶς, τὰ λ ἄ σ α, δηλ. τὸ Μπάγκειο Γυμνάσιο τῆς πόλεως, ἡ κτηριατικὴ του περιουσία στὴν Ἀθήνα ἀντικρίζεται ἀπὸ τὰ γνωστὰ στοὺς παλιούς, ἔτις ἀγνωστὰ στοὺς νέους, ἀκίνητα νεοκλασσικοῦ ρυθμοῦ τῆς Πλατείας Ὀμονοίας.

(Συνέχεια στὴ σελ. 25)

Συνεισφορές και χορηγήματα υπέρ τῆς Πνευματικῆς Στέγης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς Συνελεύσεως

Ἀγγέλης Ἰωάννης	Δρχ. 1.000		μεταφορὰ Δρχ. 56.500
Ἀγγελίδης Γεώργιος	» 2.000	Γκούμας Κων.	» 1.000
Ἀγνάντης Ἰωάννης	» 4.000	Γκούντας Ἰωάννης	» 2.000
Ἀδαμίδης Κωνσταντῖνος	» 1.000	Γκράτζιος Ἀγαμέμν.	» 2.000
Ἀδελφότης Γραμμένου	» 1.000	Γκρόζα Χρηστῖνα	» 1.000
Ἀδελφότης Κυριῶν «Ἡ Μάν- να τοῦ Πωγωνίου»	» 5.000	Γκρόζας Ἀθαν.	» 1.200
Ἀδελφότης Τριστένων	» 1.000	Γούσια Μάχη	» 3.000
Ἀθνασοῦλας Ἀλέξ.	» 1.500	Ἄνωνυμος	» 3.000
Ἀλεξάκης Ἰωάννης	» 1.000	Γύρας Νικόλ. καὶ Ἀντιγόνη	» 1.500
Ἀναγνωστόπουλος Κων.	» 1.000	Γύρας Νικ. Χάρης Α.Ε.	» 10.000
Ἀναγνωστόπουλος Σωτήριος	» 2.000	Δαδαλάς Δημ.	» 1.500
Ἀντανασιώτης Δημ.	» 1.000	Δάλλα Μαρία	» 9.000
Ἀρκαδίου Μαρία	» 2.000	Δέρβος Θωμᾶς	» 2.000
Ἀτματζίδης Ἀναστ.	» 1.000	Δερδεμέζης Σόλων	» 3.000
Βαλαβάνης Δημ.	» 500	Δημητριάδης Ἀριστείδης	» 3.000
Βαλαούρας Χρῆστος	» 1.000	Δημόπουλος Εὐάγγελος	» 1.500
Βαλιώνης Ματθαῖος	» 12.000	Δόδα Ἐλευθερία καὶ	
Βασιλάς Ἡλίας	» 1.000	Δόδας Σόλων	» 5.000
Βασιλειάδου Παρῆ	» 1.000	+Δούλης Νικόλαος	» 500
Βεζιάνης Ἰωάννης	» 500	Δουρδούφης Ἀθαν.	» 1.000
Βῆτος Μανώλης	» 800	Δουρδούφης Γεώργιος	» 1.000
Βιθυνοῦ Ἑλλη	» 500	Δρίθας Χαράλαμπος	» 2.500
Βραδῦ - Κυρκιῶφ Μ.	» 1.000	Δρόσος Δημήτριος	» 1.000
Γαλανίδου - Μπαλφούσια Ἐ.	» 2.000	Δρόσος Λάμπρος	» 1.000
Γιούνης Δημήτριος	» 2.000	Δρόσος Νικηφόρος	» 1.000
Γιωδάννης Παναγ.	» 1.000	Ἐμμανουήλ Εὐριπίδης	» 1.000
Γιωτόπουλος Θωμᾶς	» 2.000	Ἐνωσις Ἐπαρχίας Δελβίνου	» 1.000
Γκαζέτας Ἀθανάσιος	» 500	Ἐνωσις Ζαγορισίων	» 10.000
Γκατζαρος Βασίλειος	» 200	Ἐξαρχος Δημήτριος	» 1.000
Γκατσόπουλος Σταῦρος	» 1.500	Ἐξαρχος Κωνσταντῖνος	» 14.000
Γκιάτης Γεώργιος	» 1.000	Ζαμπόπουλος Κώστας	» 500
Γκιώνης Ἰωάννης	» 500	Ζάππας Τάσος	» 500
Γκόνγκος Ἀνδρέας	» 2.000	Ζέρβας Κώστας	» 1.000
Γκόρτσος Βλάσης	» 1.000	Ζήκας Πέτρος	» 1.500
		Ζήμος Ἀριστ.	» 200
μεταφορὰ	56.500	μεταφορὰ	» 144.900

μεταφορά	Δρχ. 144.900	μεταφορά	» 718.500
Ζιτσαλα Χρυσάνθη	» 1.000	Κολλητιδης Βασίλειος	» 200
Ζυγούρης Παναγ.	» 1.000	Κοισοφάγος Κωνσταντ.	» 1.000
Ζώγκος Βασίλειος	» 5.000	Κοντογιάννης Βασίλειος	» 1.000
Θεοδωρακάκος Πέτρος	» 1.000	Κορκάρης Γεώργιος	» 1.000
Ίωαννίδης Σταύρος	» 3.000	Κουκουζέλη Εύα και	
Ίωαννίδου Φρόσω	» 1.000	Κουκουζέλης Κωνσταντ.	» 1.000
Ίωαννίδου Έρικ.	» 1.000	Κούνδουρος Άθαν.	» 500
Καβακόπουλος Παν.	» 200	Κούνδουρος Γεώργιος	» 1.000
Καζάκος Ηρακλής	» 500	Κουσουδός Ίωάννης	» 1.000
Καζαμίας Θωμάς και Έλένη	» 1.000	Κουταβά - Δάκαρη Έ.	» 1.000
Καζάνας Άπόστολος	» 4.000	Κοψιάτης Πάνος	» 500
Καζαντζή Άλεξάνδρα	» 3.000	Κράλιος Κωνσταντίνος	» 1.000
Καλλίδη Λουκία	» 1.000	Κωνσταντόπουλος Γρηγ.	» 1.000
Καλλίδης Χριστόδουλος	» 15.000	Κωνσταντοπούλου Όλγα	» 3.000
Καλογήρου Κώστας	» 2.000	Κώνστας Γεώργιος	» 500
Κάλος Μιχαήλ	» 1.000	Κωστάκη - Δημητριάδου Αδρ.	» 3.000
Καλούδη Μάγδα	» 5.000	Κωτσίνας Κωνσταντίνος	» 2.000
Καλούδη Φερενίκη	» 1.500	Λαζαρίδης Κώστας	» 1.200
Καλούδης Άλέξανδρος	» 500.000	Λαμπρίδης Δημήτρ.	» 3.000
Καλούτσης Γεώργιος	» 1.500	Λαμπρίδης Στάθης	» 8.000
Καλυδοπούλου Μαρ.	» 500	Λαμπρίδης Χρυσόστομος και	
Κάμτσος Ηλίας	» 500	Μάκος Σταύρος	» 10.000
Καραδήμας Στ.	» 500	Λέτσιος Θρασ. και	
Καραμάνος Γεώργ.	» 1.000	Λετσιού Νίνα	» 2.000
Καραμπάς Δημ.	» 500	Λιάμπη Νέλλη	» 2.000
Καρατζάς Ίωάν.	» 1.000	Λουκάτος Δημήτριος	» 1.000
Κατσαδήμας Ίωάννης	» 500	Λώλης Νικόλαος	» 1.000
Κατσάρης Θωμάς	» 900	Μαγιαλάκης Δημ.	» 500
Κατσίκης Κων.	» 1.000	Μαμινόπουλος Άλέξ.	» 5.000
Κατσιμήτρος Γεώργιος	» 2.000	Μαμινόπουλος Βασ.	» 3.500
Κατσιμήτρου Έλένη	» 5.000	Μαμινόπουλος Κων.	» 1.000
Κεχαγιάς Γεώργιος	» 500	Μανάρης Ίωάννης	» 2.000
Κηρύκου - Τσεργή Σαπφώ	» 1.000	Μανέκα Άρτεμις	» 1.000
Κοκκίνης Μιχαήλ	» 1.000	Μάνθος Άλκης	» 500
Κόκκορος Πέτρος	» 7.000	Μαντζής Χρήστος	» 500
Κιτσωνίδης Χρήστος	» 1.000	Μαντζίκας Έλευθ.	» 25.000
Κολιόπουλος Θεοφάνης	» 1.000	Μάρκου Μιλτιάδης	» 1.000
		Ματσαλέρης Δημ.	» 100

μεταφορά Δρχ. 718.500

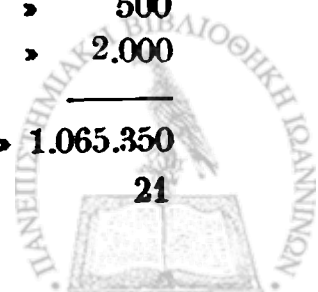
μεταφορά » 806.500

μεταφορά	Δρχ. 805.500	μεταφορά	Δρχ. 912.850
Ματσοπηδόντης Σπύρος	> 1.000	Πανταζής Βασιλείος	> 1.000
Μεγγλίδη Μαρία	> 15.000	Πανταζής Κωνσταντίνος	> 17.000
Μελᾶς Βασιλείος	> 10.000	Πάντος Λεωνίδα	> 5.000
Μελᾶς Λέων	> 4.000	Πάντος Μιχαήλ	> 1.500
Μελᾶς Μιχαήλ.	> 1.000	Παγωφορόπουλος Ἀλέξ.	> 5.000
Μελᾶς Μιχαήλ τῷ Γ.	> 500	Παπᾶ Ἰωάννα	> 200
Μέξης Βασιλείος	> 1.000	Παπαδοσιλείου Ἰωάν.	> 1.000
Μερκάτη Δέσπω	> 1.000	Παπαγγέλης Ἀναστάσιος	> 500
Μηλίγκος Μιχαήλ	> 1.000	Παπαγεωργίου Λάμπρος	> 1.500
Μήτσου Κωνσταντίνος	> 1.500	Παπαδάκης Ἰωάννης	> 2.000
Μήτσου Ὀλγα	> 1.400	Παπαδημητρίου Γεώργ.	> 500
Μισίου Χαρίκλεια	> 13.000	Παπαδήμος Δημήτριος	> 1.000
Μιχαήλ Δημήτριος	> 150	Παπαδόπουλος Ἀχιλλεύς	> 2.500
Μιχαηλίδη Ἐλένη	> 5.000	Παπαδόπουλος Ἰωαννίμ	> 1.000
Μιχαηλίδου Ὀλγα καὶ Θάλεια	> 5.000	Παπαζήσης Δημήτριος	> 5.000
Μόσχου Ἀντιγόνη	> 500	Παπαζώης Γεώργιος	> 1.000
Μπαλταζής Ἀριστείδης	> 1.000	Παπαθανασίου Ἀθανάσιος	> 1.000
Μπαμπόπουλος Κωνσταντίνος	> 1.500	Παπαθεοδώρου Ἀπόστολος	> 1.000
Μπαμποπούλου Κωνσταντίνου οἰκογένεια	> 5.000	Παπακώστα Ἀντιγόνη	> 1.000
Μπαρταλάνας Κλαύδιος	> 1.000	Παπακώστας Γεώργιος	> 500
Μπέγκας Κώστας	> 5.000	Παπαλεοντίου Δημήτριος	> 5.000
Μπέγκας Σπύρος	> 2.000	Παπαπαναστασίου Γεώργιος	> 1.000
Μπενέκος Γιάννης	> 1.000	Παπαπέτρου Ἰωάννης	> 5.000
Μπότσαρης Δ.Τ.Ν.	> 9.000	Παπαρίζος Σπύρος	> 300
Μπότσιος Δῆμος	> 3.000	Παπᾶς Γεώργιος	> 5.000
Μπρόντα Νίκη	> 5.000	Παπᾶς Δημήτριος	> 1.000
Μπουσῆρος Γεώργιος	> 3.000	Παπᾶς Κωνσταντίνος	> 3.000
		Παπασταύρου Ματίνα	> 2.100
		Παπασωτηρίου Νικόλαος	> 66.000
Νανόπουλος Βάσιος	> 100	Παπαχρυσάνθου Νίκη	> 1.500
Νιάνκαρης Χρήστος	> 500	Παρασκευασπούλου Ἀλίχη	> 200
Νικίτσου Ἡλίας	> 500	Πέρτσας Δημήτριος	> 1.000
Νικόπουλος Σωκράτης	> 2.000	Πεταλᾶς Βασιλείος	> 500
Νικόπουλος Φώτης	> 2.000	Πετρόχειλος Μιχαήλ	> 200
Ἄνωνυμος	> 200	Πέτσος Χαράλαμπος	> 1.500
Ντάλιας Κων.	> 500	Πόλιος Πέτρος	> 1.000
		Πολυμερίδης Νικόλ.	> 4.500
Οἰκονομίδης Πελοπίδας	> 1.000	Πούλος Κωνσταντ. καὶ Σπυρ.	> 1.000
Οἰκονομίδου Ἐλένη	> 1.000	Πρίτσος Εὐάγγελος	> 1.000
Οἰκονόμου Μάνθος	> 1.500	Πρίφτης Νικόλαος	> 500
Πανταζής Ἀπόστολ.	> 500	Κος Κα Ροδοσιανίκη	> 2.000

μεταφορά > 912.850

μεταφορά > 1.065.350

μεταφορά	Δρχ.	1.065.350
Ρώσσης Θεόδωρος	»	1.000
Ρόκος Κλεάνθης	»	500
Σαραλής Γιάννης	»	1.000
Σάββας Γεώργιος	»	2.000
Σάση Ρίτα	»	5.000
Σαφαρίκας Φώτιος	»	1.000
Σιωμόπουλος Στέλιος	»	1.000
Σκενδέρης Φωκίων	»	4.000
Σκλήρης 'Αθανάσιος	»	300
Σκούρτης 'Αχιλλεύς	»	1.000
Σλήτας Γεώργιος	»	1.000
'Εμμανουήλ και		
'Εριέττα Σουρανάκη	»	1.000
Σουρᾶς 'Αθανάσιος	»	1.000
Σόμπολα Εύγενία	»	8.000
Σπέγγος Σπύρος	»	1.000
Σταμάτης Γεώργιος	»	500
Σταμάτης Κωνσταντίνος	»	1.000
Σταμίδου 'Ελένη	»	1.000
Στάβρας Πύρρος	»	1.000
Στεργίου Γεώργιος	»	1.000
Στούπης Σπύρος	»	2.000
Στράτης Μηνᾶς	»	1.000
Σωτηρίου Θεοφάνης	»	1.500

Ταχυδραμ. Ταμειυτήριο	»	10.000
Τέλης Γεώργιος	»	1.800
Τζελάτης Φώτιος	»	2.000
Τζιόβας Χαρίλαος	»	1.000
Τζόγιας 'Ιωάννης	»	2.500
Τζουμάκας Γρηγόριος	»	1.000
Τισσανάκης Κώστας	»	2.000
Τρικαλινός 'Ιωάννης	»	2.000
Τρήμιτης 'Αναστάσιος	»	2.000
Τσακαλώτος Σπύρος	»	1.000
Τσεκούρας Δημήτριος	»	8.000
Τσιάκος Παναγιώτης	»	1.000

μεταφορά » 1.132.450

μεταφορά	Δρχ.	1.132.450
Τσιμής Γεώργιος	»	500
Τσίτσης 'Απόστολος	»	1.000
Τσουκανέλης 'Αλέξανδρ.	»	5.000
Τσουμάνης Νικόλαος	»	58.000
Τσουμάρης Γρηγόριος	»	2.300
Τσοφόπουλος Κωνσταντ.	»	2.000
«Φίλοι τῶν 'Ιωαννίνων	»	131.803
Φλώρος 'Ιωάννης	»	300
+ Φλώρος 'Οδυσσεύς	»	2.000
Φωλλίδης Παναγιώτης	»	1.000
Χαβέλας Χαράλαμπος	»	1.900
Χαλδούπης Κωνσταντίνος	»	2.000
Χαρατζόπουλος 'Εμμαν.	»	1.000
Χατζή - Κατερινάρη Βασ.	»	2.000
Χατζηαλεξίου Δημ.	»	2.000
Χατζηρᾶκης Παναγ.	»	1.000
Χατζημπίρος 'Ιωάννης	»	3.000
Χρηστοδασίλη - Μπακοπούλου		
Τιτίνα	»	3.000
Χρονόπουλος Χαράλ.	»	250

Σύνολον Δρχ. 1.347.503

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Μηνιαία έκδοσις τῆς ὁμωνύμου
'Εταιρείας.

'Αθῆναι — 'Ακαδημίας 64 (Τ.143)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ

'Αλέξ. Χ. Μαρμόπουλος

Τερψιθέας 64

'Αγία Παρασκευή — 'Αττικῆς
Τηλ. 6511.669 — 3248.202

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Φώτιος Π. Εὔσταθίου

Βαλτετσίου 6 — 'Αθῆναι
Τηλ. 3634.716

Τυπώνεται σὲ 3.000 ἀντίτυπα καὶ ἀ-
ποστέλλεται σὲ Μέλῃ μὲ προ-
αιρετικὴ συνδρομῇ.

MONUMENTUM AERE PERENIUS

Ἡ «Πνευματικὴ Στέγη» δὲ στηριχθῆ στήν ἀγάπη τῶν ζώντων, ποῦ δὲν ἐστέρεψε σὲ τοῦτον τὸν Τόπο. Ταυτόχρονα δὲ εἶναι ἡ «Πνευματικὴ Στέγη» Μαυσωλεῖο στὴ μνήμη τῶν προαπελθόντων Ἑπειρωτῶν.

Ὅστις δὲ τοὺς τεκόντας ἐν βίῳ σέβει ὄδ' ἐστὶ καὶ ζῶν καὶ θανῶν θεοῖς φίλος...

(Εὐριπίδη — Ἡρακλείδες)

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

- Ὁ κ. Κλεάνθης Ρόκος (ἐπανάληψις λόγῳ ἐσφαλμένης ἀναγραφῆς στὸ προηγούμενο τεῦχος ἀριθ. 29). Δρχ. 500
- Ὁ Γυμνασιάρχης κ. Χαρ. Χαβέλας β' δόσιν. Δρχ. 600
- Ὁ κ. Τηλέμαχος Ζέρης συνδρομὴν τοῦ Δελτίου Δρχ. 500
- Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Ἐριέττα Ἐμμανουήλ Σουρανάκη εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς των Δημητρίου καὶ τοῦ ἀδερφοῦ των Ἰωάννου Λιόγκα. Δρχ. 1.000
- Ὁ ἀντιρραχὴς ἐν ἀποστρατεία κ. Ἀπόστολος Καζάνας εἰς μνήμην τῆς συζύγου του Ἑδλίνας - Μαρίας Καζάνα β' δόσιν. Δρχ. 1.000
- Ὁ Ἐπιθεωρητὴς κ. Γεώργιος Στεργίου εἰς μνήμην τῶν Γονέων του Νικολάου καὶ Ὀλγας Στεργίου. Δρχ. 1.000
- Ὁ ὀδοντίατρος κ. Βασίλειος Πανταζῆς εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του Νικολάου Πανταζῆ ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι (Βομπλὸ) Πωγωνίου Δρχ. 1.000
- Ὁ κ. Κώστας Τισσανάκης εἰς μνήμην τῶν Γονέων του Χρήστου καὶ Ἀγλαίας καὶ τοῦ ἀδερφοῦ του Γεωργίου Τισσανάκη Δρχ. 2.000
- Ὁ ἐκπαιδευτικὸς κ. Φώτης Σαφαρίνας εἰς μνήμην τοῦ ἀδερφοῦ του Βελισσαρίου Σαφαρίνα δημοδιδασκάλου πεσόντος στὸ Γράμμο Δρχ. 500
- Ὁ κ. Γεώργιος Παπακώστας Δρχ. 500
- Ὁ ἐκπαιδευτικὸς κ. Σωκράτης Νικόπουλος εἰς μνήμην τῶν Γονέων του καὶ τῆς συζύγου του β' δόσιν. Δρχ. 1.000
- Ὁ λογοτέχνης κ. Χαράλαμπος Πέτσκος εἰς μνήμην τῶν Γονέων του β' δόσιν. Δρχ. 1.000
- Ὁ Ταξίαρχος καὶ ἱστορικὸς συγγραφεὺς κ. Κωνσταντῖνος Πανταζῆς εἰς μνήμην τοῦ Ὀδυσσεά Φλώρου. Δρχ. 2.000
- Ὁ Ἐπίτιμος Γενικὸς Διευθυντὴς Προεδρίας Κυβερνήσεως καὶ Πρόεδρος κ. Ἰωάννης Μπέττος εἰς μνήμην τῶν Γονέων του β' δόσιν. Δρχ. 3.000
- Ὁ ὑποστράτηγος κ. Δημ. Λαμπρίδης εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του. Δρχ. 2.000

(Συνέχεια σελ. 26)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Γεννήθηκε τὸ 1942 στὸ Ἑλληνικό. Σπούδασε Γλυπτική στὴν Α.Σ.Κ.Τ. μὲ πολλά βραβεῖα καὶ ἐπαίνους. Εἶναι κάτοχος θεωρητικοῦ διπλώματος τῆς ΑΣΚΤ καθὼς καὶ διπλώματος χαλκοχτυτικῆς γυψοτεχνικῆς τῆς ἰδίας Σχολῆς. Ἀπὸ τὸ 1969 ἕως τὸ 1971 μὲ κρατικὴ ὑποτροφία μελέτησε τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους καὶ μουσεῖα τῆς Ἑλλάδος. Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1973 ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἀποστολῆς διὰ τὴν διάσωση τῶν λαϊκῶν ἔργων περιοδεύει τὰ Βαλκάνια. Ἀπὸ τὸ 1970 εἶναι βοηθὸς στὴν ΑΣΚΤ. Ἐχει λάβει μέρος σὲ πολλές ὁμαδικές ἐκθέσεις (Πανελλήνιος, II BIENNIALE Βουδαπέστη) ἐκθεση στὴν Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν πρῶτο ἔπαινο, ἐκθεση νέων καλλιτεχνῶν Χίλτον (1ον βραβεῖον γλυπτικῆς). Ἀπὸ τὰ 1974 εἶναι μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κέντρου Εἰκαστικῶν Τεχνῶν (ΚΕΤ).

Ἀτομικὲς ἐκθέσεις τὸ 1975 στὸ Κ.Ε.Τ., 1976 Θεσσαλονίκη. Τὸ 1976 φιλοτέχνησε τὶς παραστάσεις τῶν νέων νομισμάτων Δημοκρατίας (εἰκοσάδραχμο - δεκάδραχμο - πεντάδραχμο - δέκα λεπτῶν). Ἔργα του εἰσπύονται σὲ πολλοὺς δημοσίους χώρους στὴν Ἑλλάδα καὶ σὲ ἰδιωτικὲς συλλογές.

Ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου 2300 χρόνια

Στὴν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» ἔγινε στίς 8 Μαΐου 1978 ὀργανωμένη ἀπὸ τὴν Ἑθνικὴ Ἐνωσὴ τῶν Βορείων Ἑλλήνων πνευματικὴ ἐκδήλωση γιὰ τὰ 2.300 χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Ἀλέξανδρος, ὁ Ἑπειρωτομακεδόνας «τὸ τε σῶμα κάλλιστος καὶ φιλοπονύτατος καὶ ὀξύτατος τὴν γνώμην γενόμενος καὶ ἀνδρείωτατος καὶ φιλοτιμώτατος καὶ φιλοκινδυνώτατος καὶ τοῦ θεοῦ ἐπιμελέστατος». (Ἀρριανός), πὺν ἄν ἄνθρωπος ἔμοιασε ποτὲ μὲ θεό, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πρέπει νὰ ἦτο ὁ Ἀλέξανδρος καθὼς εἶπε ὁ CHATEAUBRIAN, ἔγινε ἀντικείμενο μελέτης, ὅσο καμμὶα ἄλλη ἱστορικὴ φυσιογνωμία.

Τὸ πλούσιο πρόγραμμα τῆς ἑραυρῆς, πὺν κράτησε δύο ὥρες ἔκοιξε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως κ. Θ. Σαράντης. Ἀκολούθησε ἡ κύρια ὁμιλία, σκιαγράφητη ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ κ. Ἐμίαν. Πρωτοψάλτη Ὁ κ. Π. Πέννας ἀφηγητῆθηκε θρύλους πολλῶν λαῶν ἀσιατικῶν, ἀφρικανικῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν γιὰ τὴν ἐκπληκτικὴ αὐτὴ προσωπικότητα, ἐνῶ ἡ Πίτσα Καπιτρινέα καὶ Βέλμα Κύρου ἀπήγγειλαν στίχους τοῦ Ὀμήρου Μπεκέ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΟΥΜΕΤΙΚΟΣ, ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

«*Αν τρέξωμε νά σώσωμε τή Μακεδονία, ή Μακεδονία θά μᾶς σώση!*»!

ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Στό προηγούμενο Δελτίο ἔγινε νύξιο γιά τήν ἐθνική δράση τοῦ παλαιοῦ Γυμνασιάρχου, καταγωγῆς Μοσχοπολιάνικης Ἀλεξάνδρου Ζουμετίκου, κατά τὸ Μακεδονικὸ Ἀγῶνα (1904). Εἶναι τότε, πού ὁ Ἴων Δραγούμης σάλπιζε τὸ ἐγερτήριο ψυχῶν: «*Αν τρέξωμε νά σώσωμε τή Μακεδονία, ή Μακεδονία θά μᾶς σώση!*» Ἀλήθεια τί θά ἦταν, ἂν ἦταν ἡ Ἑλλάδα σήμερα χωρὶς τή Μακεδονία;

Μικρὴ παιδούλα τότε ἡ σημερινὴ λογοτέχνης Θάλεια Σαμαρᾶ - Περδικάρη ξαναζωντανεῦει μὲ παραστατικότητα σὲ γράμμα της πρὸς τήν κυρία Ὑλγα Κωνσταντοπούλου Ζουμετίκου θύμησες γιά τὸν ἀλησμόνητο Γυμνασιάρχη.

...Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ κατάσταση σὲ Μοναστήρι εἶχε χειροτερέψει. Ἀγριοὶ Κομιτατζήδες καθημερινὰ ἔκαιγαν καὶ ἔσφαζαν τοὺς Ἕλληνας καὶ ἔτσι ἀναγκάσθηκε ὁ Γυμνασιάρχης Ἀλέξανδρος Ζουμετίκος, πού ἦταν Ἰδρυτὴς καὶ Ἐμφυχωτὴς τοῦ Κέντρου τοῦ Μοναστηρίου, νά καταφύγῃ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 18)

- Α' Τὸ πρῶν Ἑενοδοχεῖο «Μέγας Ἀλέξανδρος».
- Β' Τὸ πρῶν Ἑενοδοχεῖο «Μπάγκειον, Φίλιππος Β'».
- Γ' Τὸ πρῶν Ἑενοδοχεῖο «Ὀλυμπιάς».
- Δ' Ἀκίνητο στὴν ὁδὸ Ἀρμολίου.
- Ε' Οἰκὸπεδο στὴ Στέγη Πατρίδος.

Μετοχὲς πίσης καὶ Ὁμολογίαις τῶν Ἐθνικῶν Δανείων

α.χ.μ.

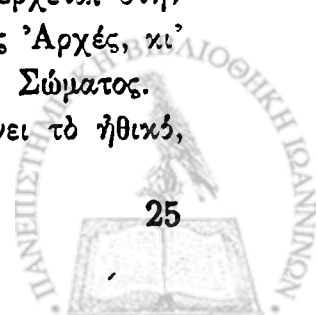
στὴν Ἀθήνα καὶ στὴν Εἰδικὴ Στυσκεψὴ τοῦ Κεντρικοῦ Κομιτάτου τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνα λεπτομερειακὰ ἀνέφερε τίς πραγματικὰς ὥρες τοῦ Μοναστηρίου καὶ περιοχῆς, πού σίγουρα θά κατέληγε στὸν ἀφανισμό ἂν δὲν ἔπερναν τὴν ἀπόφασιν — **ὄ χ ι μ ὀ ν ο ν** Ἄ μ υ ν α — μ ἂ ν ἄ ν τ ι δ ρ ἄ σ ο υ ν μ ἔ τ ὀ ν ἰ δ ι ο τ ρ ὀ π ο, κ τ υ π ῶ ν τ α ς τ ο ῦ ς Β ο υ λ γ ἄ ρ ο υ ς, ὅ π ω ς ἔ κ ε ἰ ν ο ἰ ἔ ν ε ρ γ ο ῦ ς α ν.

Ὁ Ἀλέξανδρος Ζουμετίκος, γυρίζοντας σὲ Μοναστήρι ἔφερε τὴν ἐντολὴ τῆς ἐνοπλῆς ἀντίδρασης καὶ ὁ ἀγῶνας πιά πῆρε ἄλλη μορφή.

Αὐτὰ μοῦ τᾶλεγε καὶ τελευταῖα ἀκόμη ὁ Γεώργιος Μόδης, ὁ ἱστορικὸς τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνα, πού νεαρὸς τότε ἔφερνε μηνύματα καὶ στὴν Νάουσα στὸν πατέρα μου, τὸν γιατρὸ Χριστόδουλο Περδικάρη, πού κι' ἐκεῖνος, εἶχε ὀργανώσει τὴν ἀμύνη καὶ δράση τοῦ Κέντρου τῆς Πατρίδος μου. Κάποτε ἐρχότανε μὲ μηνύματα καὶ ὁ Ἀγοραστὸς ὁ Μοναστηριώτης.

Ἀγῶνας σκληρὸς, ἡ Μακεδονία κινδυνεύει, ἡ ἐπίσημη Ἀθήνα κωφεύει, ὥσπου ἔρχεται ἡ καταστροφὴ τοῦ Κρουσόβου. Ὁ σπινθήρας ἠλέκτρισε τοὺς Ἑλλαδικούς, πού ἀναγκάσθηκαν νά πάρουν πιά ἐνεργὸν μέρος. Καὶ τότε γίνεται τὸ **ΘΑΥΜΑ**, ὅτι δὲν μπόρεσαν νά καταφέρουν τὰ λόγια, τὰ κατάφερε ὁ **ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ**, γαμβρὸς τοῦ Στέφανου Δραγούμη. Λεβέντης Ἀξιωμαιοτὸς μὲ πατριωτικὰ ἰδανικὰ καὶ Ἀγάπη γιά τὴν Μακεδονία, ἔρχεται στὴν ἀρχὴ κρυφὰ ἀπ' τίς ἐπίσημες Ἀρχές, καὶ ἔπειτα Ἀρχηγὸς Ἀντάρτικου Σώματος.

Μιλᾶει, ἐμφυχώνει, τονώνει τὸ ἠθικὸ,

ἀγωνίζεται, πολεμάει, και πέφτει, για την Μακεδονία, προδωμένος από τους Βουλγάρους, σκοτώνεται απ' τους Τούρκους, στις 13 του Οκτώβρη του 1904.

Όλη αυτή η Έποποιία του Μακεδονικού Αγώνα, που και ό πιο ταπεινός άνθρωπος έκαμνε πράγματα θαυμαστά, ζωντανέψαν μπροστά στα μάτια μου, ανεβαίνοντας χαράδρες και βουνά και αντικρύζοντας σκόρπια αγάλματα Μακεδόνων απλών ανθρώπων, μά αγωνιστών με μεγάλη ψυχή για την Πατρίδα και την λευτεριά.

Στις 13 του Νοέμβρη βρεθήκαμε στην Καστοριά: επέτειος από θύμισες Ιερές. Πλάι στην Έκκλησία των Ταξιαρχών, το Μνημείο και το άγαλμα του Παύλου Μελά, στεφανωμένο με δλόδρσα πολύχρωμα λουλούδια. Η παρουσία και η γλυκειά μορφή του ζωντανή χαρρείς πλανιόταν στην πολιτεία.

Τήν άλλη μέρα ανεβήκαμε στις λί.

(Από σελίδα 23)

Η κυρία Φερενίκη Καλούδη. Δρχ. 1.500

Ό κ. Στέλιος Σιωμόπουλος δικηγόρος εις μνήμην του πατρός του άειμνήστου Κωνσταντίνου Σιωμοπούλου Γυμνασιάρχου μεταξύ των 49 έκτελεσθέντων προκρίτων Παραμυθιάς 1943. Δρχ. 1.000

Ό Κορς, ή Κα Δημ. Τ. Ν. Μπότσαρη εις μνήμην του στρατηγού Ίωάν. Τσίγκανου.

Εις μνήμην Γεωργίου και Μήλας Λάπα. Δρχ. 4.000

Ό Κορς και ή Κα Νικολάου Γύρα Δρχ. 1.500

Ό κύριος Παναγιώτης Κατζηδάκης Δρχ. 1.000

Ό Λάκων Καθηγητής του Πολυτεχνείου κύριος Πέτρος Θεοδωράκης. Δρχ. 1.000

(Συνέχεια στη σελ. 28)

μνες Πρέσπες, μά θαυμασία όμορφιά διαδρομή. Στην μικρή Πρέσπα, πρώτα στο Λαιμό, που απ' εκεί και πέρα άρχιζαν τα σύνορα της Άλβανίας. Πέρα εκεί ή Βόρειος Ήπειρός μας, με (300.000) ΤΡΙΑΚΟΣΙΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ σκλάβους, ύστερα από τόσους αγώνες, καημούς και θυσίες, τσούζει ή ψυχή. Προχωρήσαμε στη Μεγάλη Πρέσπα, ανεβήκαμε με το αυτοκίνητο στο Λαιμό, ως ψηλά στην κορυφή, στον Άγιο Γερμανό και έδω ξένη μεθόριος, το όμορφο βουνό μπροστά, αντίκρυ, τώρα πιά είναι Γιουγκοσλαβικό.

Η Έλλάδα σταματάει: έδω και όλ' αυτά, τα δικά μας πανέμορφα μέρη, που όλα φωνάζουν Έλλάδα, με τις Βυζαντινές Έκκλησίες, εικόνες θαυμαστές, κτίρια, βρύσες μαρμαρένιες, όλα μένουν έξω στην Γιουγκοσλαυία.

Και πέρα μακριά κάτω στον κάμπο, πέρα από την Φλώρινα, το θρυλικό Μοναστήρι με τον διαμαντένιο Έλληνισμό πουχε κάποτε, είναι τώρα Σέρβικο, Γιουγκοσλαυίκο...

Σφίγγεται ή ψυχή μου, στα μάτια μου μπροστά παρουσιάζεται ή εικόνα του Άλεξ. Ζουμετίκου, όπως ήταν ένα βράδυ στο σπίτι μας πάνω εκεί στην Νάουσα. Ήμερος, γαλήνιος, άσπραμάλλης, στο Πρόσωπό του δύο μεγάλα καστανά μάτια, αντιφεγγίζουν το φώς της ψυχής του.

Μιλούμε άργά, ζωντανεύουμε τους παληούς Ήρωϊκούς χρόνους: ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ: λέει, κι' ένα δάκρυ θολώνει τα μάτια του. Το Μοναστήρι είναι ό Μεγάλος του Καημός «ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΟ». «Άλλη μά χαμένη Πατρίδα, που θα τη δαστοβιμε ζωντανή στην καρδιά μας του λέγει. Όμως έχουμε έσως έδω, τον Μεγάλο Άγωνιστή Μακεδονομάχο, τον Άλέξανδρο Ζουμετίκο, που κρατούσε άναμμένη την φλόγα στις ψυχές των μαθητών του

καὶ τοῦ λαοῦ του, τὴν φλόγα τῆς ἀγάπης γιὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Μακεδονία, τὴν Λευτεριά. Ὑστερα, συνεχίσατε τὸν ἴδιο ἀγῶνα στὴν Ἀδριανούπολι. Εἶναι γιὰ μᾶς περηφάνεια νάχουμε στὴ Νάουσα Γυμνασιάρχῃ τὸν Σοφὸ Δάσκαλο, ποὺ διακρίθηκε στὶς σπουδές του στὴ Γερμανία, κοντὰ στὸν Μεγάλον Καθηγητὴ Βιλαμόβιτς κλπ. Τυχερὰ τὰ παιδιὰ μας, τυχεροὶ ὄλοι μας, καὶ ἐγὼ πρώτη, θέλω νὰ σᾶς πῶ, πόσο θαθεῖα στοργὴ καὶ συγκίνηση νοιώθω γιὰ σᾶς γιὰτὶ στὸ πρόσωπό σας βλέπω κάτι κοινὸ μὲ τὸν πατέρα μου. Βαθεῖα μόρφωση, παλμοί, ἰδανικά, δρᾶσι, ὄλο θυσία γιὰ τὴν Πατρίδα. Σεῖς εὐτυχῶς εἶδατε τὴν Μακεδονία ΛΕΥΤΕΡΗ, ἐνῶ ἐκεῖνος, ὕστερα ἀπὸ σκληρὰς κακουχίας, πέθανε σκλάβος τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1908». Καὶ ἄλλες ὥραιες κουβέντες εἶχαμε μὲ τὸν Ἄλ. Ζουμετίκο. Ἐπειτα ἔλειψα καὶ γὼ γιὰ καιρὸν στὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖ ἔμαθα, μὲ πολλὴ λύπη, πῶς ὁ μέγας μου φίλος ἔσβησε ἡσυχᾶ στὴ Νάουσα. Πόνεσα πραγματικά.

Παπάδες, ψαλτάδες, ξαπτέρυγα, μουσικὴ μπροστὰ κι' ἐγὼ. Θᾶμον 5 - 6 χρονῶν. Φτάνουμε στὸ νεκροταφεῖο μὲ τὰ μεγάλα σκοτεινὰ κυπαρίσσια κοντὰ στὸν καταρράκτη. Κατάφερα καὶ χῶθκα μπροστὰ στὸν ἀνοικτὸ τάφο θγάζανε λόγους, λόγους ὁ Δήμαρχος, ὁ Περδικάρης εἶπε στὸ τέλος: Ὁ Γυμνασιάρχης μας ἦταν μέγας Πατριώτης, Τρανὸς Δάσκαλος καὶ τότε στὴν Ἀδριανούπολι, στὴν μαύρη θαρεῖα σκλαβιά, κάτω ἀπὸ τὴν θαρεῖα φοδῆρα ἀπὸ Τούρκους καὶ Βουλγάρους ποὺ πῆγαιναν νὰ κλείσουν τὰ σχολεῖα μας ὁ Ζουμετίκος φώναξε. — Ἐγὼ τὸ σακκάκι μου θὰ πουλήσω, τὸ σχολεῖο μου δὲν θὰ τὸ κλείσω!

«ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ» ΤΙΜΟΥΝ Τὸ Σπῦρο Μουσελίμη καὶ τὸ «Σκουφᾶ»

Τὸ πνευματικὸ ἀδελφὸ Σωματεῖο «Οἱ Φίλοι τοῦ Σουλίου» ἐπραγματοποίησαν στὴν Παραμυθιά στὶς 16 Ἀπριλίου τὴν προγραμματισμένη ἀπὸ πέρυσι τελετὴ ἐπίδοσης μεταλλίου διακρίσεως στὸν ἀγέραστο Σπῦρο Μουσελίμη καὶ τὸν «Σκουφᾶ» τῆς Ἄρτας.

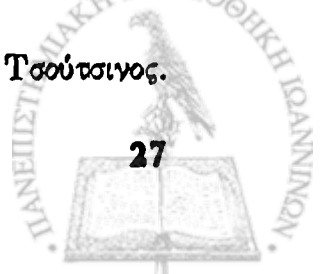
Ἡ τελετὴ ἔγινε στὸ κτίριο τοῦ Γυμνασίου τῆς Παραμυθιάς ἐνώπιον τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν, τοῦ κ. Δημάρχου τῆς πόλεως, πνευματικῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὰ Γιάννινα καὶ ἄλλες πόλεις τῆς Ἠπείρου, παρουσία τῆς Φιλαρμονικῆς Πρεβέζης.

Ἐμίλησε γιὰ τὸ ἔργο τοῦ τιμωμένου, τὸ ποιητικὸ, πεζογραφικὸ, ἱστορικὸ, λαογραφικὸ καὶ ἀρχαιολογικὸ ὁ Πρόεδρος τοῦ Σωματεῖου ποιητῆς Βασίλ. Κραφίτης. Ὁ Μουσελίμης στὰ πενήντα πέντε χρόνια τῆς πνευματικῆς του δράσεως μὲ ἴση ἐπιτυχία, σ' ὄλους τοὺς τομεῖς ποὺ ἀναφέραμε, ἐξέφρασε μεγαλόστομα τὴ γῆ τῆς γεννήσεώς του τὴ Θεσπρωτία κι ὀλάκερη τὴν Ἠπειρο.

Ἀπάντησε στὴν ὀμιλία τοῦ κ. Κραφίτη ὁ τιμῶμενος πνευματικὸς ἄνθρωπος καὶ διαβεβαίωσε ὅτι ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του δὲ θὰ πάψει νὰ ἐργάζεται γιὰ τὴ Θεσπρωτία, τὴν Ἠπειρο καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ἀναφορὰ κατόπιν ἔγινε στὸ ἔργο, ποὺ ἐπιτελεῖ ὀγδόντα δύο τώρα χρόνια ὁ γνωστὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος τῆς Ἄρτας «Σκουφᾶ».

Ἀπάντησε ὁ Πρόεδρος κ. Τσοῦτσινος.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙ- ΤΟΥΤΟΥ

για

τόν ΡΑΟΥΤΑ ΦΟΛΛΕΡΩ

Τόν μεγάλο νεκρό της 'Ανθρωπότητας
πού άφηράγη από τή Γ'ή στις 14
Δεκεμβρίου 1977, Παραμονές Χριστουγέν-
νων σαν Συμβολική 'Ημερομηνία, για να
τόν άγκαλιάσουν οι Ούρανοι σαν τό πιο ά-
ξιο τέκνο τους,

γιατί

ά γ ά π η σ ε μέ μιά 'Α γ ά π η τ ω ν
Α ι ώ ν ω ν, πού τήν μετέδαλε σέ Π ρ ά-
ξ η, πλημμυρισμένη από αυτοθυσία και
μεγαλειό, όλες τις πονεμένες, δακρυσμένες
και ματωμένες ανθρώπινες ψυχές της 'Υ-
ψηλίου, χανζενικές, παραστρατημένες, πε-
ριφρονημένες, λησμονημένες, διωγμένες.

Φ ω ν ή,

πού θα έπρεπε να άκουσθί από όλους τους
Μεγάλους της Γ'ης, και μάλιστα στους ση-
μερινούς καιρούς τρελλούς από τις άλλη-
λοσφαγές και τά πνευματικά και ήθικά
γκρεμίσματα και πού όλα αυτά άτιμάζουν
τόν αιώνα μας.

Και πού θα έπρεπε να άκουσθί και
άπό τόν κόσμο της νεότητας, δηλαδή της
έρχομένης ανθρωπότητας, και πού θα έπρε-
πε να τήν κάμη δική της.

Γιατί τό 'Ελληνικό 'Εγκληματολογικό
'Ινστιτούτο πιστεύει άπό τή μιά μεριά ό-
τι ή στέρηση αυτής της άγάπης και της
τιμής σπρώχνει τις ανθρώπινες ψυχές στην
άντικοινωνικότητα και στον χαμό και από

τήν άλλη ότι μόνο ή Πολιτική της 'Αγά-
πης πλαστουργεί τήν έπιστροφή στην τι-
μότητα.

Τό 'Ινστιτούτο θα διοργανώσει για τόν
ΦΟΛΛΕΡΩ έπιστημονικό μνημόσυνο.

Πρόεδρος

'Ιωάννης Παπαζαχαρίου

Γ. Γραμματεός
Δημ. Μιράσγεζης

('Από σελίδα 26)

'Ο έπίτιμος Γυμνασιάρχης Έδερ-
γέτης της 'Εταιρείας κ. Ν.
Παπασωτηρίου 5ην δόσιν (έν συ-
νόλψ 66.000) έκ Βουρμπιάνης
Δρχ. 50.000

'Ο κύριος Φώτιος Τζελάτης πολιτι-
κός συνταξιούχος, έκ Πολυτσάνης
Βορ. 'Ηπείρου 6' δόσιν. Δρχ. 1.000

'Ο κ. Στάθης Λαμπρίδης. Δρχ. 2.000

'Ο ταξίαρχος έν ά. κ. 'Αθανάσιος
Βουλδόδημος άπό Καπέσοβο Ζα-
γορίου εις μνήμην τών Γονέων
του Μιχαήλ και Γλυκερίας Δρχ. 1.000

'Ο Καθηγητής κ. 'Αλκης Παρτσά-
λης εις μνήμην τού πατρός του.
Δρχ. 1.000

'Ο κ. Φωκίων Σκενδέρης εις μνή-
μην τού 'Εθνικού 'Αγωνιστού και
Βουλευτού Κορυτσάς πατρός του
Κων. Σκενδέρη, 6' δόσιν Δρχ. 1.000

'Ο Πρόεδρος της 'Εταιρείας κ. 'Α-
λέξανδρος Χ. Μαιμώπουλος, ε'
δόσιν. Δρχ. 1.000

Ἐκδόσεις τῆς «Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας»

1. Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ — ΣΠ. ΚΑΛΛΙΑΦΑ: Σπυριδων Λάμπρος, Α' ἔκδοσις, 1961, Β' ἔκδοσις, 1967.
2. ΣΠΥΡ. ΚΑΛΛΙΑΦΑ — ΑΛ. ΒΑΜΒΕΤΣΟΥ — ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ—Γ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: Σπυριδων Βλάχος, ὁ ἀπὸ Ἰωαννίνων 1961, Β' ἔκδοσις 1970.
3. Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ — ΣΠ. ΚΑΛΛΙΑΦΑ: Δημήτριος Σ. Μπαλαῆς, Α' ἔκδοσις 1961, Β' ἔκδοσις 1963.
4. Γ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: Ἡ συμβολὴ τῆς Ἡπείρου εἰς τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, 1963, Β' ἔκδοσις 1970.
5. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: Ὁ μῦθος τῆς ἀλβανικῆς συμβολῆς εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, 1963.
6. ΙΩ. ΕΞΑΡΧΟΥ: Ὁ οἰκονομικὸς προγραμματισμὸς τοῦ ἠπειρωτικοῦ χώρου, 1963.
7. Γ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: Γεώργιος Χατζῆς - Πελλερέν, ὁ ἠπειρώτης ἀγωνιστής, ὁ δημοσιογράφος, ὁ ποιητής, 1964.
8. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: Χρ. Χρηστοδασίλης, ὁ διηγηματογράφος, ὁ λόγιος, ὁ πατριώτης, 1965.
9. ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ Ι. ΚΑΚΟΤΡΗ: Θάνατος - Ἀνάστασις σὲ μαγικὸ - θρησκευ-
17. ΑΛΚΗ ΜΑΝΘΟΥ: Ἡπειρῶται εἰς τὴν Ρουμανίαν (Α' καὶ Β') 1967.
10. Γ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: Ἰωάννης Κωλέττης, ὁ Ἡπειρώτης Πρωθυπουργός, 1966.
11. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ ξενιτεὶά καὶ τὸ δημοτικὸ τραγούδι, 1966, Β' ἔκδοσις 1970
12. ΝΙΚΟΛ. ΤΣΑΚΑ: Πάργα, 1966.
13. ΚΩΝ. Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ: Δομήνικος Θεοτοκόπουλος, 1966.
14. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: Δροσουλίτες, Ἡπειρος, Κρήτη, 1967.
15. ΓΕΩΡΓΙ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: Ὁ Γεώργιος Σταύρου καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, 1967.

16. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: 'Αγγελική Χατζημηχάλη και ή 'Ηπειρωτική λαϊκή τέχνη, 1967.
17. ΑΛΚΗ ΜΑΝΘΟΥ: 'Ηπειρώται εις την Ρουμανίαν (Α' και Β') 1967.
18. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: Σχολεία και Διδάσκαλοι του 'Αλυτρώτου Έλληνισμού 1967.
19. ΓΕΩΡΓ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: 'Ο 'Αλή πασάς από την Άλλη πλευρά, 1968.
20. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: Γ. Καστριώτης (Σκεντρέμπεης) 1968.
21. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: 'Ηπειρος και Λακωνία. ('Από την Σπλάντζα έως τον Αύτονομαχόν 'Αγώνα 1914), 1968.
22. ΠΑΝΑΓ. ΓΡ. ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Τά 'Εθνικά Κληροδοτήματα και α'. προς αυτά υποχρεώσεις της Πολιτείας, 1968.
23. ΜΙΧ. ΠΕΡΑΝΘΗ: Λορέντζος Μαβίλης, ό ήρωας του Δρίσκου, 1969.
24. ΔηΜ. ΜΗΟΤΣΑΡΗ: 'Η 'Απελευθέρωσις των 'Ιωαννίνων, 1969.
25. ΓΕΩΡΓ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: 'Ιωάννης Βηλαράς, ό 'Ηπειρώτης Ιατροφιλόσοφος, ποιητής και λόγιος, 1969.
26. ΖΗΣΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Σπύρος Χασιώτης, ό 'Ηπειρώτης πατήρ της Γεωργίας, 1969.
27. ΒΑΣΙΛΗ ΚΡΑΨΙΤΗ: Τό νόημα του Σουλίου, 1969.
28. ΒΙΒΗΣ ΔΗΜ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: 'Η Κοινωνική Πολιτική και οι 'Ηπειρώται 'Εθνικοί Έδεγεται, 1970.
29. Κ. Δ. Στεργιοπούλου. Αί 'Ηπειρώτισσαι εις τούς έθνικούς αγώνας, 1970.
30. ΙΩΑΝ. ΒΟΓΑ: 'Η θέσις του Βορειοηπειρωτικού ζητήματος, 1970.
31. ΑΛΚΗ ΜΑΝΘΟΥ: 'Ηπειρώται δημοσιογράφοι στη Ρουμανία, Θωμιά Πασχίδης, 1970.
32. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: 'Απόστολος 'Αρσάκης και ή Φιλεκπαιδευτική 'Εταιρεία, 1970.
33. ΙΩΑΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ: 'Η πνευματική κατάσταση στα Γιάννινα στις αρχές του 19ου αιώνας, όπως την είδαν οι ξένοι περιηγηται, 1971.
34. ΑΘΑΝ. ΣΟΥΡΑ: 'Η συμβολή των 'Αδελφών Ριζάρη εις την επανάστασιν του 1821, 1972.
35. ΓΕΩΡΓ. ΑΧ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ: Κομπογιαννίτες, Ματσουκάδες, οι Ξακουσμένοι αυτοδίδακτοι γιατροί απ' το Ζαγόρι της 'Ηπείρου 1972.
36. ΑΛΚΗ ΜΑΝΘΟΥ: 'Ηπειρώται δημοσιογράφοι στη Ρουμανία. Σπ. Σίμος - Ζαχ. Σαρρέλλης κλπ. 1973.
37. ΓΡΗΓ. ΓΚΙΖΕΛΗ: 'Η λειτουργία των Βορειοηπειρωτικών τραγουδιών της αγάπης, 1973.
38. Γ. Θ. ΜΑΡΑΖΙΩΤΗ: 'Ο 'Ηπειρώτης 'Εθναπόστολος Πέτρος 'Ηπίτης, 1973.
39. Β. Γ. ΒΕΤΣΟΠΟΥΛΟΥ: 'Ο γάμος στην Πυρσόγιαννη τά παλιά τά χρόνια, 1973.

40. ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ: Λαϊκή αρχιτεκτονική. Ἑπειρωτες
μαστόροι καὶ γεφύρια, 1973.
41. ΔΗΜ. Τ. ΝΟΤΗ ΜΠΟΤΣΑΡΗ: Ἀγῶνες ἐλευθερίας, 1973.
42. ΣΤΑΘΗ Δ. ΛΑΜΠΡΙΔΗ: Χριστόδουλος Κλονάρης. Ζαγορίνης, 1975.
43. ΕΥΑΓ. Κ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ: Παρλειπόμενα καὶ κοτάλοιπα τοῦ πα-
ναρχαίου πρώτου ἐν Ἑπίρῳ Μαντείου Δωδώνης, 1975.
44. ΕΜΜΑΝ. Γ. ΠΡΩΤΟΥΨΑΛΤΗ: Ἡ Ἑπειρος καὶ τὸ Εἰκοσιένα, 1975.
45. ΔΗΜ. Σ. ΛΟΥΚΑΤΟΥ: Ὁ Παροιμιακὸς λόγος τῶν Ἑπειρωτῶν,
1976.
46. ΠΑΥΛΟΥ Γ. ΔΕΛΑΠΟΡΤΑ: Μνήμη Γεωργίου Γκάλγκου, 1977.
47. ΑΘ. ΚΙΤΣΟΥ: Θεσπρωτικὴ Γῆ, 1977.
43. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΣΟΥΚΑΝΕΛΗ: Χαράλαμπος Κατσιμήτρος, Πρό-
μαχος τῆς Ἑπίρου 1978.

ΣΗΜ. — Οἱ ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρείας κατὰ Καταστατικὴν διάταξιν διανέ-
μονται δωρεάν σὲ Βιβλιοθῆκες, Ἰνστιτούτα, Σχολεῖα τῆς Ἑπίρου καὶ σὲ
Πνευματικὸς ἀνθρώπους ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 48 ἐκδοση — ὁμιλία τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀλεξ. Τσου-
κάνηλη πολυτελής, μὲ εἰκόνες, εὐρισκομένη στὰ πιεστήρια, θὰ εἶναι σὲ ἀ-
ριθμημένα ἀντίτυπα καὶ ἡ διάθεσή της, κατ' ἐξαίρεση, θὰ ἀποτελέσῃ τὸ Κε-
φάλαιο γιὰ τὴν φιλονέγνηση ἀνδριάντος τοῦ ἀειμνήστου Χαρ. Κατσιμήτρου
μὲ ἐπιμέλεια τῆς Ἑταιρείας.

Καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ οἱ ἱστορικὲς εἰκόνες ἀπὸ τὸ Ἔπος τοῦ '40,
καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως συνηγοροῦν νὰ γίνῃ περιζήτητο σὲ κάθε ἡπει-
ρωτικὴ βιβλιοθήκη.